

Juridiska avdelningen

4.7.2003

Till arbetspensionsanstalterna

LAGARNA ANGÅENDE PENSIONSREFORMEN INOM DEN PRIVATA SEKTORN FASTSTÄLLDA

1

ÄNDRING AV PENSIONSLAGSTIFTNINGEN

Lagarna angående pensionsreformen inom den privata sektorn har fastställts. Lagarna träder i kraft 1.1.2005.

I cirkulär A 38/2002 redogörs kort för regeringens proposition angående reformen (RP 242/2002 rd).

Under riksdagsbehandlingen gjordes några ändringar i lagförslagen. En del av ändringarna är lagtekniska till sin natur och en del åter preciseringar i ordalydelsen. Nedan följer en redogörelse för de viktigaste ändringarna i sakinnehållet.

De stadfästa lagarna (634/2003 – 644/2003) ingår här som bilagor.

Pensionsskyddscentralen ger senare tillämpningsanvisningar om pensionsreformen.

2

LAG OM ÄNDRING AV LAGEN OM PENSION FÖR ARBETSTAGARE

2.1

Uppskjuten ålderspension

Till lagen fogades en ny bestämmelse om att uppskjuten ålderspension beviljas efter 68-årsdagen, förhöjd på det sätt som regleras i 5 a § 1 mom. Med tillägget klarlades vad det med tanke på en persons pensionsrätt innebär då han eller hon fortsätter att arbeta ännu efter 68-årsdagen. (4 § 2 mom.)

2.2

Invalidpension retroaktivt

Invalidpension kan av giltiga skäl beviljas retroaktivt för längre tid än ett år före den månad som följer närmast efter ansökan om pension. (4 § 6 mom.)

Juridiska avdelningen

4.7.2003

2.3

Lönekoefficient och arbetspensionsindex

Till lagen fogades en bestämmelse om hur förändringarna i löne- och prisnivån skall beaktas i lönekoefficienten. I lönekoefficienten beaktas de genomsnittliga årliga förändringarna i löne- och konsumentprisnivån. Lönekoefficienten bestäms enligt löne- och prisnivån under det föregående kalenderårets tredje kvartal. När lönekoefficienten bestäms avdras från förändringen i lönenivån ett belopp som motsvarar förändringen i procentsatsen för arbetstagarens pensionsavgift vid ingången av föregående kalenderår.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer genom förordning lönekoefficienten för varje kalenderår senast två månader före ingången av det kalenderår, under vilket den tillämpas. (7 b §)

Bestämmelsen om arbetspensionsindex ändrades också. Vid fastställandet av arbetspensionsindexet beaktas förändringarna i löne- och prisnivån på samma sätt som vid fastställandet av lönekoefficienten. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer arbetspensionsindexet på samma sätt som lönekoefficienten. (9 §)

2.4

Engångsförhöjning av familjepension

Till lagen fogades en bestämmelse om engångsförhöjning av familjepension.

Om förmånslåtaren vid sin död fick invalidpension eller rehabiliteringsstöd, höjs den pension som familjepensionen baserar sig på med ett belopp som förmånslåtaren hade kunnat få, om han eller hon inte hade dött och utbetalningen av pensionen hade fortgått i sammanlagt fem kalenderår. Förhöjningen inberäknas i det skede då förmånslåtaren själv hade kunnat få en förhöjning.

Om förmånslåtaren ännu inte var pensionerad vid sin död, kommer familjepensionen att basera sig på en invalidpension som beräknats till ett belopp som förmånslåtaren hade kunnat få om han eller hon hade blivit arbetsoförmögen på sin dödsdag. Den på detta sätt beräknade familjepensionsgrundande invalidpensionen höjs med ett engångsbelopp som förmånslåtaren hade kunnat få, om invalidpensionen hade fortsatt i fem hela kalenderår. Förhöjningen läggs till från den tidpunkt då förmånslåtaren själv hade kunnat få en förhöjning, om han eller hon hade blivit arbetsoförmögen på sin dödsdag. (7 g § 2 mom.)

Juridiska avdelningen

4.7.2003

På grund av denna ändring beräknas familjepensionen så att man också beaktar den engångsförhöjning som lagts till förmånslåtarens pension. (7 i §)

2.5

Ikraftträdelsebestämmelserna

I riksdagsbehandlingen klarades också ikraftträdelsebestämmelserna om tilläggspensionsskyddet.

Till ikraftträdelsebestämmelserna fogades en bestämmelse om att när en pensionskassa beslutar att ändra sina stadgar så att de överensstämmer med denna lag, skall beslutet fattas med enkel majoritet utan hinder av vad som bestäms i 52 § lagen om försäkringskassor och pensionskassans stadgar. (Ikraftträdelsebestämmelsens 22 mom.)

3

LAG OM PENSIONERSÄTTNING SOM SKALL BETALAS AV STATENS MEDEL FÖR TIDEN FÖR VÅRD AV BARN UNDER 3 ÅR ELLER FÖR TIDEN FÖR STUDIER

3.1

Pensionstillväxten under tiden för vård av barn

Rätt till förmånen har en förälder, som på grund av vården av ett barn under tre år är förhindrad att förvärvsarbeta och får stöd enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996). Närmare bestämmelser om förutsättningarna för att få förmånen ges genom statsrådets förordning. (2 §)

3.2

Pensionstillväxten för studietid

Pensionen tillväxer för studietid endast på basis av högskole- eller yrkesstudier som lett till slutexamen. Dessutom gäller rätten endast sådan tid, som berättigar till studiestöd enligt lagen om studiestöd. (3 §)

3.3

Anmälningsskyldighet

I lagen togs in en ny bestämmelse om att barnets förälder och läroanstalten är skyldiga att lämna uppgifter om förutsättningarna att få ovan nämnda förmåner.

För att förmånen skall kunna fastställas, skall barnets förälder i sin ansökan om stöd för hemvård av barn till Folkpensionsanstalten uppge, om han eller hon är förhindrad att förvärvsarbeta på grund av vården av ett barn under tre år. Dessutom skall sökanden på begäran av en pensi-

Juridiska avdelningen

4.7.2003

onsanstalt eller Pensionsskyddscentralen lägga fram en utredning av om att han eller hon uppfyller förmånsvillkoren. (6 § 1 mom.)

Läroanstalten skall underrätta Folkpensionsanstalten om avlagda examina enligt 3 § på det sätt som närmare föreskrivs genom statsrådets förordning. (6 § 2 mom.)

Även Folkpensionsanstaltens skyldighet att underrätta Pensionsskyddscentralen om sådana uppgifter som den förfogar över och som behövs för att avgöra förmånsärendet föreskrivs närmare genom statsrådets förordning. (6 § 3 mom.)

3.4

Beslut om förutsättningarna att få pension för tid med vård av barn och för studietid

Pensionsskyddscentralen ger på det sätt som avses i 10 a § lagen om pension för arbetstagare på sökandens begäran ett beslut, där det framgår om sökanden uppfyller förmånsvillkoren. (7 §)

4

RIKSDAGENS UTTALANDEN

Riksdagen godkände följande fem uttalanden:

1. Riksdagen förutsätter att det under följande fas av arbetspensionsreformen utreds om de som får grunddagpenning enligt utkomstskyddet för arbetslösa kunde tjäna in arbetspension.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att korrigera eftersläpningarna i folkpensionen.
3. Riksdagen förutsätter att regeringen under följande fas av arbetspensionsreformen gör en ny bedömning av behoven att se över folkpensionssystemet, i synnerhet när det gäller åldersgränsen för ålderdomspension och förtidsminskningen, för att personer med små arbets- eller företagarpensioner skall ha likvärdiga möjligheter att gå i pension flexibelt från och med 63 års ålder i enlighet med de nu godkända pensionslagarna.
4. Riksdagen förutsätter att det under följande fas av arbetspensionsreformen utreds hur den pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn på ett rättvist sätt kunde utvidgas särskilt med hänsyn till allt fler olika möjligheter att kombinera arbete och barnavård och att de atypiska anställningarna blir allt vanligare. Riksdagen förutsätter att ändringsförslag läggs fram innan de nu godkända lagarna träder i kraft.

Juridiska avdelningen

4.7.2003

5. Riksdagen förutsätter att det under följande fas av arbetspensionsreformen utreds om pensionsersättningen ur statens medel kunde utsträckas till att gälla beväringar och civiltjänstgörare samt dem som har avbrutit sina studier på grund av sjukdom.

5

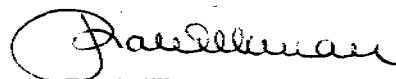
REGERINGENS PROPOSITION OCH FÖRFATTNINGSTEXTERNA

De fastställda lagarna ingår som bilaga till cirkuläret. Lagtexterna och regeringspropositionerna kan beställas både på finska och svenska från Oy Edita Ab:s kundtjänst, tfn 020 45005, eller via e-post asiakaspalvelu.publishing@edita.fi. Regeringspropositionerna finns tillgängliga på riksdagens webbsidor www.eduskunta.fi och lagtexterna på www.finlex.fi.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Helena Tapió

Pia Wilkman

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2003

Utgiven i Helsingfors den 2 juli 2003

Nr 634—644

INNEHÅLL

Nr		Sidan
634	Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	2591
635	Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden	2608
636	Lag om ändring av lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare ..	2612
637	Lag om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare	2614
638	Lag om ändring av lagen om pension för företagare	2620
639	Lag om ändring av folkpensionslagen	2625
640	Lag om ändring av familjepensionslagen	2628
641	Lag om ändring av 6 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare	2630
642	Lag om ändring av 7 och 18 § lagen om rehabiliteringspenning	2631
643	Lag om ändring av 15 och 27 § sjukförsäkringslagen	2632
644	Lag om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier	2633

Nr 634

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 4 § 4 mom., 4 e §, 4 f § 1 mom. 3 punkten, 6 b och 6 c §, mellanrubriken före 7 §, mellanrubriken före 7 f §, mellanrubriken före 7 g §, mellanrubriken före 7 h §, 8 § 5, 7 och 8 mom. samt 11 § 6 och 9 mom.,

desså sådana de lyder, 4 § 4 mom. i lag 639/1966, 4 e § i lagarna 559/1993, 1482/1995, 1263/1999 och 630/2002, 4 f § 1 mom. 3 punkten i lag 603/1986, 6 b § i nämnda lag 559/1993 och i lagarna 1057/1997 samt 1040/1998, 6 c §, mellanrubriken före 7 § samt 8 § 7 mom. i nämnda lag 559/1993, mellanrubriken före 7 f §, mellanrubriken före 7 g § samt mellanrubriken före 7 h § i lag 1482/1995, 8 § 5 mom. i lag 991/1996 och 8 § 8 mom. i lag 1495/1995 samt 11 § 6 och 9 mom. i lag 654/2000,

ändras 1 § 1 och 4 mom., 1 a § 1 mom., 1 c § 5 mom., 2, 3 a §, 4 § 1, 2 och 6 mom., i 4 c § 1 mom. det inledande stycket och 2 punkten, 4 c § 3 mom., 4 mom. 2 punkten samt 10 och 11 mom., i 4 f § 1 mom. det inledande stycket samt 4 och 7 punkten, 4 f § 3 mom., 4 g § 2 mom., 4 h § 1 mom. 2 punkten, 5, 5 a och 5 b §, 5 c § 3 mom., 6, 6 a, 7, 7 a—7 h §, 8 § 1—3 mom. och det inledande stycket i 4 mom. samt 10 mom., 8 c § 3 mom., 8 d § 1 mom., 9 §, 11 § 2, 3 och 8 mom., 12 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 12 b § 1 och 2 mom., 12 c § 1 mom., 19 b § 5 mom. samt 19 e § 1 mom.,

RP 242/2002
ShUB 58/2002
RSv 298/2002

av dessa 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 593/1978 samt i nämnda lagar 559/1993 och 1057/1997, 1 § 4 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1057/1997, 1 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 454/1974, 1 c § 5 mom., 4 § 6 mom., 4 g § 2 mom., 7, 7 a, 7 b, 7 d, 7 e och 7 g §, 8 § 1 mom., 8 d § 1 mom., 9 § samt 19 e § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1482/1995, 2 § sådan den lyder i lag 147/2002, 3 a § sådan den lyder i lag 390/1995 och i nämnda lag 1482/1995, 4 § 1 mom., i 4 f § 1 mom. och 7 punkten sådana de lyder i nämnda lag 603/1986, 4 § 2 mom., 4 c § 3, 10 och 11 mom. samt 5 a § sådana de lyder i nämnda lag 1263/1999, i 4 c § 1 mom. det inledande stycket och 2 punkten samt 4 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 50/1985, det inledande stycket i 4 f § 1 mom., 6 §, 8 § 3 och 10 mom., 8 c § 3 mom. samt 12 b § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag 559/1993, 4 f § 3 mom. sådant det lyder i lag 221/1998, 4 h § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 188/2003, 5 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1482/1995, 1057/1997, 221/1998 och 630/2002, 5 b § sådan den lyder i nämnda lagar 559/1993, 1482/1995 och 188/2003, 5 c § 3 mom. sådant det lyder i lag 605/1989, 6 a § sådan den lyder i nämnda lagar 559/1993 och 1040/1998 samt i lag 1544/1993, 7 c § sådan den lyder i nämnda lag 1482/1995 och i lag 79/2001, 7 f § sådan den lyder i nämnda lag 1482/1995 samt i lagarna 1167/1996 och 1279/2000, 7 h § sådan den lyder i nämnda lagar 1482/1995 och 1263/1999, 8 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1495/1995, 11 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 459/1986, 11 § 8 mom. sådan den lyder i nämnda lag 654/2000, 12 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i nämnda lag 639/1966, 12 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i nämnda lag 630/2002, 12 b § 1 mom. sådant det lyder i lag 979/1993, 12 c § 1 mom. sådant det lyder i lag 1302/2002 samt 19 b § 5 mom. sådant det lyder i lag 1331/1999, och

fogas före 7 c och 12 § nya mellanrubriker och till lagen en ny 7 i § som följer:

1 §

En arbetsgivare är skyldig att anordna och bekosta pensionsskydd som uppfyller minimivillkoren enligt denna lag, för var och en av sina arbetstagare vars arbetsförhållande har fortgått utan avbrott minst en månad. Arbetstagaren är skyldig att i enlighet med vad som bestäms i 12 b § delta i bekostandet av pensionsskydd som uppfyller minimivillkoren enligt denna lag. Lagen gäller dock inte arbetsförhållanden

1) i fråga om tid före den kalendermånad som följer efter den under vilken arbetstagaren fyller 18 år,

2) efter den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 68 år,

3) i vilka arbetsförtjänsten på det sätt som närmare bestäms genom förordning understiger 15,14 euro per månad,

4) på basis av vilka arbetstagaren med stöd av någon annan lag eller förordning har rätt till pension eller i vilka 1 § 4 mom. 3 punkten lagen om sjömanspensioner (72/1956) skall tillämpas på arbetstagaren, eller

5) på basis av vilka arbetstagaren har rätt till pension enligt sådan pensionsstadga som gäller arbetstagare, anställd av kommun, av

samkommun, av församling eller religions-samfund, och enligt vilken stadga pension till fullt belopp till arbetstagaren motsvarar åtminstone pensionsskyddet enligt i denna lag angivna grunder.

När de pensionsgrundande arbetsförtjänsterna justeras på det sätt som avses i 7 b §, justeras på motsvarande sätt det gränsbelopp om vilket bestäms i 1 mom. 3 punkten.

1 a §

Utför arbetstagare i arbetsförhållande, på basis av vilket pension bestäms enligt lagen den 13 juni 1969 om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel (382/1969), även arbete för vilket den erlagda ersättningen inte beaktas vid bestämmandet av pensionen enligt nämnda lag, skall arbetsgivaren, utan hinder av vad som bestäms i 1 § 1 mom. 4 punkten, för arbetstagaren anordna och bekosta pensionsskydd enligt denna lag, såvida arbetsförhållandet i övrigt uppfyller de i 1 § angivna förutsättningarna.

1 c §

Om arbete som utförs utomlands har försäkrats frivilligt, anses arbetstagaren till denna del vara anställd i ett nytt arbetsförhållande. Samma förfarande skall iakttas när 4 mom. tillämpats vid bestämmandet av den arbetsförtjänst som ligger till grund för pensionen.

2 §

Om en arbetstagares arbetsförtjänst medan arbetsförhållandet alltjämt fortgått under var och en av minst de sex senaste kalendermånaderna har varit mindre än det belopp som nämns i 1 § 1 mom. 3 punkten, kan arbetsgivaren, dock med verkan tidigast från och med ingången av den sjunde kalendermånaden, anmäla arbetsförtjänsten av ett arbetsförhållande som faller inom området för denna lags tillämpning till tillämpningsområdet för lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985).

3 a §

De kalkylerade grunderna och försäkringsvillkoren för pensionsskydd enligt denna lag godkänns av social- och hälsovårdsministeriet. I dem får inte utan särskild orsak godkännas skiljaktigheter som är ägnade att försvåra skötseln av pensionsanstaltens gemensamma angelägenheter som avses i denna lag. Social- och hälsovårdsministeriet kan av särskilda skäl även godkänna villkor som beträffande en eller flera förmåner inte uppfyller i denna lag föreskrivna minimikrav, om pensionsskyddet enligt villkoren såsom helhet kan till sitt penningvärde anses motsvara åtminstone nämnda minimiskydd. Pensionens belopp kan dock inte fastställas till lägre belopp än vad 5 § föreskriver.

Har arbetstagaren rätt att erhålla pension på grund av två eller flera arbetsförhållanden, bestäms hans rätt till pension för ettvarit arbetsförhållande enligt villkoren för det sista arbetsförhållandet. Skulle pensionsskyddets kapitalvärde härvid avsevärt förändras, skall pensionens belopp utan hinder av vad 1 mom. föreskriver ändras så att det ursprungliga kapitalvärdet bevaras. Om arbetstagaren dock avgår med förtida ålderspension enligt lagen

om sjömanspensioner innan han har fyllt 62 år, beviljas pension enligt denna lag som ålderspension vid pensionsåldern enligt lagen om sjömanspensioner så som bestäms närmare i villkor och grunder i fribrev som motsvarar minimiskyddet enligt arbetspensionslagarna.

Det som föreskrivs i den andra meningen i 1 mom. tillämpas även på de grunder som avses i 12 och 12 a §.

4 §

Arbetstagare har rätt att gå i ålderspension under tiden mellan uppnådd 63 och uppnådd 68 års ålder. Arbetstagare har också rätt till invalid-, arbetslöshets- och deltidspension och hans anhöriga till familjepension på det sätt som bestäms i denna lag.

Ålderspension beviljas tidigast från ingången av kalendermånaden efter uppnådd 63 års ålder, dock tidigast från ingången av den månad som följer efter ansökan om pension. En förutsättning är att arbetstagaren inte längre står i det arbetsförhållande från vilket han pensioneras. Om pension söks inom tre månader från arbetsförhållandets upphörande, beviljas pensionen likväl från ingången av den kalendermånad som närmast följer efter det arbetsförhållandet upphörde. På ansökan beviljas ålderspension i förtid tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken 62 års ålder uppnåtts minskad så som bestäms i 5 a § 2 mom. Ålderspension beviljas såsom uppskjuten efter att 63 års ålder uppnåtts och så höjd som föreskrivs i 5 a § 1 mom. På förtida och uppskjuten ålderspension tillämpas i övrigt vad som i detta moment bestäms om ålderspension. Rätt till pension som intjänats av arbetsförtjänst under tiden för ålderspension föreligger tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken 68 års ålder uppnåddes.

Invalidpension betalas, om inte något annat följer av 4 d §, från ingången av den månad som följer närmast på den under vilken rätten till pension uppkommit fram till 63 års ålder. Invalidpension beviljas dock inte utan giltigt skäl retroaktivt för längre tid än ett år före den månad som följer närmast efter ansökan om pension. Invalidpension beviljas tills vidare eller i form av i 7 mom. avsett rehabiliter-

ingsstöd för viss tid. Invalidpension ändras till ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken 63 års ålder uppnåtts. Rätt till pension som intjänats under tiden för invalidpension föreligger från sistnämnda tidpunkt under förutsättning att arbetstagaren inte längre står i det arbetsförhållande från vilket han skall pensioneras. Rätt till pension som intjänats under tiden för delinvalidpension föreligger från den tidpunkt då delinvalidpensionen ändras till full invalidpension.

4 c §

Berättigad till arbetslöshetspension är en före 1950 född långvarigt arbetslös arbetstagarare när han har fyllt 60 år fram till det att han fyller 63 år, förutsatt att

2) han företer ett av arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstalten utfärdat intyg över att han enligt 6 kap. 7 eller 9 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning, och att

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den invalidpension enligt denna lag vilken skulle ha beviljats arbetstagaren, om han vid tidpunkten för pensionsfallet hade varit berättigad till invalidpension. När pension för återstående tid räknas ut tillämpas dock 6 a, 6 b, 7, 7 b och 7 c § sådana de lyder den 31 december 2004. Till arbetslöshetspensionen läggs dock inte den pension som grundar sig på återstående tid. Pensionsfallet anses ha inträffat den dag då arbetstagaren uppfyller alla de villkor för arbetslöshetspension som avses i 1 mom.

Arbetslöshetspension beviljas tills vidare. Arbetslöshetspension utbetalas dock inte

2) för kalendermånad under vilken pensionstagaren är i förvärsarbete och därvid per månad förtjänar minst 500 euro; inte heller

Arbetslöshetspensionen ändras till ålderspension från och med ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren fyller 63 år. När arbetslöshetspensionen änd-

ras till ålderspension tillämpas dock inte bestämmelserna i 7 h §. Om arbetslöshetspensionen fastställdes med tillämpning av andra meningen i 3 mom. läggs pension för återstående tid till ålderspensionen. Pension för återstående tid läggs till ålderspensionen också när en sådan arbetslöshetspension som avses i föregående mening med stöd av 9 mom. har ändrats till invalidpension.

Uppfyller en arbetstagarare de villkor som anges ovan i denna paragraf när han fyller 62 år, beviljas han ålderspension så som föreskrivs i 5 a § 3 mom.

4 f §

Berättigad till deltidspension är en arbetstagarare i åldern 58—67 år som har övergått till deltidarbete, förutsatt att

4) han under en tid av 15 kalenderår omedelbart före deltidspensionens början i sammanlagt fem år har intjänat i 8 § 4 mom. nämnd grundpension eller annan därmed jämförlig, på arbets- eller tjänsteförhållande grundad pension; på grundvalen av arbetsförtjänsten beaktas den pensionsgrundande tiden därvid på det sätt som bestäms i 4 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagarare i kortvariga arbetsförhållanden;

7) hans förvärsinkomst har nedgått så att hans arbetsförtjänst av sådant deltidarbete som åsyftas i 5 punkten utgör minst 35 och högst 70 procent av de sammanräknade stabiliserade förvärsinkomsterna av förvärsarbete som nämns i 2 punkten, varvid förvärsinkomsten dock skall uppgå till minst det belopp som anges i 1 § 1 mom. 3 punkten; minskningen i arbetstiden får likväl inte skilja sig väsentligt från nedgången i arbetsförtjänsten.

När deltidspension fastställs, betraktas som stabiliserad förvärsinkomst den i 7 c § avsedda förvärsinkomst för återstående tid på grundval av vilken arbetstagararens invalidpension skulle ha beräknats, om arbetstagarare vid tidpunkten för deltidspensionens början hade blivit arbetsoförmögen.

4 g §

Deltidspensionen skall indras, om arbetstagaren inte längre uppfyller de villkor för pension som bestäms i 4 f §. Beviljas invalid- eller arbetslöshetspension för en tid för vilken deltidspension utbetalts, betraktas deltidspensionen som delbetalning på invalid- eller arbetslöshetspensionen. Om arbetstagaren efter att ha fyllt 68 år fortsätter i deltidsarbete, omvandlas deltidspensionen utan hinder av vad som bestäms på något annat ställe i denna lag till en lika stor ålderspension. När arbetstagaren slutar att deltidsarbete utbetalas den uppskjutna delen av ålderspensionen förhöjd enligt 5 a § 1 mom. och ökad med det belopp som avses i 5 §.

4 h §

En arbetstagare har rätt att, för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering, om

2) förvärvsinkomsten för den i arbetstagarens pension ingående återstående tid som avses i 7 c § är minst 24 000 euro, om arbetstagaren hade blivit arbetsoförmögen vid den tidpunkt då ansökan gjordes eller då sökandens rehabiliteringsbehov senast skall redas ut enligt 6 § lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/1991); om arbetstagaren redan får invalidpension förutsätts att förvärvsinkomsten för den återstående tiden uppgår till minst det gränobelopp som nämns ovan eller att den återstående tiden enligt den lag som gällde den 31 december 2004 har beaktats i pensionen.

5 §

Pensionen tillväxer årligen på grundval av pensionsgrundande arbetsförtjänst som omfattas av denna lag för ettvarit år med

1) 1,5 procent fram till utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 53 år, och på grundval av de pensionsgrundande arbetsförtjänster som pensionstagaren har haft under tid med full invalidpen-

sion eller ålderspension, samt på grundval av den grund för pension som avses i 6 a §,

2) 1,9 procent från och med ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren fyller 53 år fram till utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 63 år,

3) 4,5 procent från och med ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren fyller 63 år, dock inte om arbetstagaren under denna tid får pension i någon annan form än deltidspension.

Pensionen för den återstående tiden utgör av den förvärvsinkomst för återstående tid som avses i 7 c §

1) 1,5 procent per år till den del som pensionen omfattar återstående tid fram till utgången av den månad under vilken arbetstagaren fyller 50 år,

2) 1,3 procent per år till den del som den återstående tiden omfattar tiden från ingången av den kalendermånad efter den under vilken arbetstagaren fyller 50 år fram till utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 63 år.

Pension tillväxer också för tid under vilken arbetstagaren har fått full invalidpension på grundval av den förvärvsinkomst för återstående tid som avses i 7 c § med

1) 1,5 procent per år till den del som pensionen omfattar tid fram till utgången av den månad under vilken arbetstagaren fyller 50 år,

2) 1,3 procent per år till den del som pensionen omfattar tid från ingången av den kalendermånad efter den under vilken arbetstagaren fyller 50 år fram till utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren fyller 63 år.

För sådan tid under vilken arbetstagaren har fått delinvalidpension tillväxer pensionen med de tillväxtprocentsatser som nämns i 3 mom. på grundval av hälften av den förvärvsinkomst för återstående tid som avses i 7 c §.

När pensionstillväxten per månad beräknas används som tillväxtprocent 1/12 av den tillväxtprocent som nämns i 1—3 mom.

Pension för deltidsarbete som utförs vid sidan av deltidspension tillväxer på det sätt som föreskrivs i 1 mom.

För en arbetstagare som har uppburit

deltidspension utökas invalidpensionen med 1/8 procent och ålderspensionen med 1/16 procent av den nedsättning av förvärvsinkomsten som det föreskrivs om nedan för varje månad för vilken arbetstagaren har fått deltidspension. När pensionen bestäms är härvid nedsättningen av inkomsten den skillnad mellan arbetsförtjänsterna enligt 5 c § 1 mom. på grundval av vilken arbetstagarens deltidspension för första gången har räknats ut. Om pension för återstående tid räknas med i pension som tjänas in genom deltidarbete som utförts vid sidan av deltidspension, skall pension för återstående tid räknas ut enligt 2 mom. 2 punkten också i fråga om den nedsättning av förvärvsinkomsten som avses ovan.

5 a §

Börjar ålderspensionen senare än från ingången av månaden efter den under vilken arbetstagaren fyllde 68 år, höjs pensionen med 0,4 procent för varje månad varmed begynnelse tidpunkten för pensionen uppskjuts.

Beviljas ålderspension enligt 4 § 2 mom. i förtid, minskas pensionen med 0,6 procent för varje månad för vilken pensionen utbetalas före ingången av den månad som följer på den månad under vilken arbetstagaren fyller 63 år. Minskningen beräknas på den pension som arbetstagaren har intjänat fram till begynnelse tidpunkten för pensionen.

Utan hinder av vad som bestäms i 4 § 2 mom. och ovan i 2 mom. har en arbetstagare som får arbetslöshetsdagpenning med stöd av 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa rätt att få oreducerad ålderspension vid 62 års ålder.

5 b §

Invalidpension beviljas antingen som full pension eller som delinvalidpension. Full invalidpension beviljas arbetstagare vars arbetsförmåga, uppskattad enligt 4 § 3 mom., är nedsatt åtminstone under ett år med minst 3/5. I annat fall beviljas invalidpensionen som delinvalidpension.

Beloppet av full invalidpension fastställs enligt 5 § 1—3 mom. Delinvalidpensionen utgör hälften av full pension.

Förändras en invalidpensionstagares ar-

betsförmåga för minst ett år så att förändringen enligt 1 mom. inverkar på pensionens storlek, justeras pensionens belopp från början av den månad som närmast följer efter förändringen, om inte annat följer av bestämmelserna i 4 d §.

Om pensionstagaren har återfått sin arbetsförmåga i sådan grad att han inte längre uppfyller villkoren för erhållande av pensionen, dras invalidpensionen in från och med ingången av den kalendermånad som följer efter det att han återfått arbetsförmågan. Rehabiliteringsstöd kan dras in, om mottagaren utan giltig orsak har vägrat delta i rehabilitering. Utbetalningen av invalidpension kan avbrytas om pensionstagaren förvärsarbetar tillfälligt.

När förändringar i arbetsförmågan eller återfående av arbetsförmågan bedöms eller avbrytande av invalidpension övervägs, beaktas förändringar i arbetstagarens arbetsförtjänst. Om arbetsförtjänsten är minst 40 men högst 60 procent av den genomsnittliga inkomst på grundval av vilken den intjänade invalidpensionen har fastställts, justeras pensionen så att den blir en delinvalidpension. Om arbetsförtjänsten överstiger 60 procent av den nämnda genomsnittliga inkomsten, dras invalidpensionen in eller avbryts utbetalningen av den.

Invalidpensionen justeras, avbryts eller dras in på ansökan av pensionstagaren eller på pensionsanstaltens initiativ på de villkor som anges ovan i 1 och 3—5 mom. Pensionen justeras dock inte för en längre tid än ett år före den närmast följande kalendermånaden efter pensionstagarens ansökan om justering eller pensionsanstaltens vidtagande av justeringsåtgärder. Om en invalidpension vars utbetalning avbrutits dras in, dras pensionen in från och med tidpunkten för avbrytandet.

Indragen invalidpension kan betalas ut i form av rehabiliteringsstöd även för kortare tid än ett år. Delinvalidpension kan betalas som full pension under sådan rehabiliterings-tid som avses i 4 j §.

5 c §

Deltidspensionens maximibelopp är 75 procent av den pension som arbetstagaren har tjänat in enligt de lagar eller pensionsstadgor

som nämns i 8 § 4 mom. samt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003) innan deltidspensionen börjar. Om arbetstagaren har rätt till deltidspension också enligt någon annan lag eller pensionsstadga och tillämpningen av den gräns som avses här minskar deltidspensionen, görs minskningen mellan dessa lagar och stadgor i proportion till de pensionsrätter som har intjänats enligt dem.

6 §

Såsom till pension berättigande räknas sådana förvärvsinkomster som är försäkrade i enlighet med 1 § och som arbetstagaren har förtjänat från ingången av kalendermånaden efter den kalendermånad under vilken 18 års ålder uppnåtts till utgången av den månad under vilken 68 års ålder uppnåtts.

6 a §

Till pension berättigar också följande förmåner eller de arbets- och förvärvsinkomster som de grundar sig på:

1) sådan arbetsinkomst enligt sjukförsäkringslagen (364/1963) som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning och som hänför sig till den tid för vilken dagpenning har utbetalats till arbetstagaren,

2) inkomst som ligger till grund för alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002),

3) inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa under förutsättning att dagpenningen har erhållits före 63 år i egenskap av sådan löntagare som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller sådan företagare som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. i nämnda lag,

4) inkomst som ligger till grund för förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002),

5) inkomst som ligger till grund för den utbildningsdagpenning som avses i 10 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

6) inkomst som ligger till grund för

vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000),

7) arbetsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/1991), eller för ersättning för förlorad inkomst som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, dock inte om rehabiliteringspenningen har utbetalats som ett tillägg till pension,

8) sådan arbetsinkomst, som ligger till grund för sjukdagpenning och som avses i sjukförsäkringslagen, för den tid för vilken dagpenningen har utbetalats till arbetstagaren,

9) arbetsinkomst som ligger till grund för ersättning för förlorad inkomst som beviljats enligt bestämmelserna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring eller försäkring för olycksfall i militärtjänst, för den tid för vilken dagpenning har betalats till arbetstagaren, om arbetstagaren inte får sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen på grund av denna ersättning för förlorad inkomst.

Grund för pensionen utgör 100 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för den förmån som avses i 1 mom. 1 punkten, 75 procent av den inkomst som ligger till grund för de förmåner som avses i 2 och 3 punkten och 65 procent av den inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för de förmåner som avses i 4—9 punkten. Om emellertid en förmån som avses i 1 mom. 1 punkten på grund av att förvärvsinkomster saknas eller de har varit låga har betalats till ett belopp motsvarande minimidagpenning, är den nämnda grunden 500 euro i månaden.

Moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenningsperiod berättigar till pension enligt denna lag så att intjänandetiden, medräknat den tid som avses i 1 mom. 1 punkten är sammanlagt 12 månader per barn (*fortsatt tillväxt*). Grunden för den fortsatta tillväxten är den arbetsinkomst som ligger till grund för en sådan förmån som avses i 1 mom. 1 punkten. Om emellertid den nämnda förmånen på grund av att förvärvsinkomster saknas eller de har varit låga har betalats till ett belopp motsvarande

minimidagpenning, är den nämnda grunden 500 euro i månaden. Rätt till fortsatt tillväxt har dock den förälder som har uppburit föräldradagpenning under längre tid, om föräldrarna inte uppger något annat.

7 §

Då pensionen räknas ut bestäms arbetsförtjänsten enligt samma grunder som tillämpas vid förskottsinnehållning av skatt, dock så att semesterersättning som skall betalas då ett arbetsförhållande upphör inte beaktas.

När pensionsskydd ordnas för arbete utomlands och när pensionen räknas ut anses såsom vederlag för arbetet sådan lön som skulle betalas för motsvarande arbete i Finland eller sådan lön som annars kan anses motsvara arbetet (*försäkringslön*).

Har ersättning för arbete avtalats att helt eller delvis betalas i form av betjäningavgift eller frivilliga gåvor av allmänheten, anses genom den erhållen inkomst såsom arbetsförtjänst som avses i denna paragraf.

7 a §

Då pensionen räknas ut avdras från arbetsförtjänsten för vart och ett år ett belopp som motsvarar det i 12 b § avsedda procenttal för arbetstagarnas pensionsavgift som fastställts för året i fråga.

7 b §

De inkomstgränser och belopp som anges i denna lag samt inkomsten för vart och ett av de år för vilket pensionen räknas ut justeras med en koefficient i vilken vägningskoefficienten för förändringar i lönenivån utgör 0,8 och vägningskoefficienten för förändringar i prisnivån 0,2 (*lönekoefficienten*). Grunden för lönekoefficienten är de genomsnittliga årliga förändringarna i löne- och konsumentprisnivån jämfört med föregående kalenderårs tredje kvartal. När lönekoefficienten fastställs minskas ändringen i lönenivån med ett belopp som motsvarar ändringen i början av föregående kalenderår i den arbetstagarnas pensionsavgift som avses i den första meningen i 12 b § 1 mom. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer genom förordning lönekoefficienten för ettvarit kalenderår senast två månader före ingången av det kalenderår, under vilket den tillämpas.

Pension för återstående tid

7 c §

Då invalidpensionen räknas ut skall även tiden från ingången av månaden efter den månad under vilken arbetsförmågan började till utgången av den kalendermånad då arbetstagaren fyller 63 år (*återstående tid*) räknas såsom till pension berättigande tid. En förutsättning är dock att arbetstagaren under det år då arbetsförmågan började och de omedelbart föregående tio kalenderåren har haft minst 12 000 euro i sådana förvärvsinkomster som omfattas av en lag eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom.

Den förvärvsinkomst som pensionen för den återstående tiden grundar sig på (*förvärvsinkomst för den återstående tiden*) bestäms på grundval av de förvärvsinkomster enligt en lag eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. vilka arbetstagaren har erhållit under de fem kalenderår som föregick det år under vilket arbetsförmågan började (*granskningstiden*). Om arbetsförmågan börjar årets sista dag räknas detta år in i granskningstiden. När inkomsten för den återstående tiden bestäms skall årsinkomsterna justeras enligt 7 b §. Inkomsten för den återstående tiden är summan av de på så sätt justerade förvärvsinkomster som erhållits under granskningstiden delad med sextio.

När inkomsten för den återstående tiden bestäms medräknas också en under granskningstiden erhållen, med lönekoefficienten justerad inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för en sådan förmån som nämns i 6 a §.

Om arbetstagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beaktas såsom förvärvsinkomst 1 000 euro för varje hel månad under vilken nämnda förmån har erlagts när inkomsten för den återstående tiden bestäms.

Om arbetstagaren när inkomsten för den återstående tiden bestäms inte utöver sådana inkomster som avses i 3 och 4 mom. har haft sådana förvärvsinkomster som avses i 2 mom. under granskningstiden, har arbetstagaren inte rätt till pension för den återstående tiden.

Om arbetstagarens förvärvsinkomster under granskningstiden är mindre än den

stabiliserade inkomstnivån på grund av vård av ett barn under tre år och pensionskyddet till följd av detta skulle ha sjunkit med minst 20 procent, används, utan hinder av vad som bestäms ovan i denna paragraf, på ansökan av arbetstagaren såsom inkomst enligt 7 c § 1 mom. den arbetsinkomst som barnavårdstiden inte har minskat. Härvid beaktas dock förvärvsinkomster som erhållits under de högst tio senaste åren.

7 d §

Utan hinder av vad som bestäms i 7 c § 2 mom. skall när inkomsten för den återstående tiden bestäms även inkomster som erhållits under det år då arbetsförmågan började beaktas fram till utgången av månaden före den månad då arbetsförmågan började, om

1) arbetstagaren inte under ett enda år under granskningstiden har sådana förvärvsinkomster som enligt 7 c § 2, 3 och 6 mom. beaktas när inkomsten för den återstående tiden bestäms, eller

2) om arbetstagaren har sådana förvärvsinkomster som avses i 1 punkten endast under det år då arbetsförmågan började eller det föregående året.

Om arbetstagaren har blivit arbetsförmögen före utgången av det kalenderår under vilket han fyller 23 år, är granskningstiden, utan hinder av vad som bestäms i 7 c § 2 mom., tiden mellan ingången av månaden efter uppnådd 18 års ålder och utgången av månaden före den månad då arbetsförmågan började. Härvid är inkomsten för den återstående tiden summan av de enligt 7 b § justerade förvärvsinkomster som erhållits under granskningstiden delad med det antal månader som ingår i samma period.

Inkomst för den återstående tiden som omfattas av denna lag utgör samma relativa andel av summan av de inkomster för återstående tid som bestäms i 7 c § 2, 3 och 6 mom. samt ovan i 1 mom. som de förvärvsinkomster som omfattas av denna lag utgör av summan av de inkomster enligt de lagar som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 och 10—13 punkten under den granskningstid som avses i 7 c § 2 mom.

Pensionsskyddscentralen meddelar pensionsanstalterna närmare anvisningar om tillämpningen av 7 c och 7 d §.

7 e §

Skall till en arbetstagare som har invalidpension senare betalas pension på grund av ålder eller ny arbetsförmåga, räknas såsom till pension berättigande tid även den tid för vilken han var berättigad till den tidigare pensionen. När pensionen för denna tid bestäms, används när pensionen räknas ut den tidigare pensionens förvärvsinkomst för den återstående tiden som grund. Om arbetstagaren har rätt till återstående tid på grundval av fler än en lag som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 eller 10—13 punkten, räknas pensionstiden endast en gång som tid som berättigar till pension.

Om till en arbetstagare som har uppburit invalidpension skall betalas pension på grund av sådan ny arbetsförmåga som har börjat innan två år har förflutit från det att den tidigare pensionen upphörde, eller om pension beviljas med anledning av samma sjukdom, lyte eller skada som den tidigare pensionen, fastställs den nya pensionen enligt samma grunder som den tidigare pensionen.

Beviljas en arbetstagare som fått rehabiliteringspenning enligt denna lag invalidpension på grund av arbetsförmåga som har börjat innan två år har förflutit från det att rehabiliteringspenningensperioden löpte ut, fastställs pensionen på de grunder enligt vilka den skulle ha fastställts om arbetsförmågan hade börjat vid ingången av rehabiliteringspenningensperioden.

7 f §

Om en arbetstagare har rätt till återstående tid på grundval av en lag eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. 3—5 eller 7—9 punkten, har arbetstagaren inte rätt till återstående tid enligt 7 c och 7 d §.

Om en arbetstagare hade rätt till pension för återstående tid enligt de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft också på grundval av ett av denna lag omfattat arbetsförhållande som pågick samtidigt som ett arbets- eller tjänsteförhållande som omfattas av en sådan lag eller pensionsstadga som nämns i 1 mom., tillämpas utan hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. bestämmelserna i 7 c §, dock så att inkomster som omfattas av en pensionslag eller pensionsstadga för den offentliga sektorn som avses i

1 mom. inte beaktas när inkomsten för den återstående tiden räknas ut.

7 g §

Arbetslöshetspension eller rehabiliteringsstöd höjs med den nedan nämnda koefficienten från ingången av det kalenderår före vilket pension eller rehabiliteringsstöd har betalats för sammanlagt fem hela kalenderår. Denna engångsförhöjning räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av de pensioner som beviljats arbetstagaren enligt de lagar som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 eller 10—13 punkten. Förhöjningen bestäms enligt arbetstagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen så att förhöjningsprocenten är 21 när arbetstagaren är i åldern 24—26 år. Förhöjningsprocenten sjunker för varje levnadsår med 0,7 procentenheter. När arbetstagarens ålder är över 55 år, görs ingen förhöjning.

Om en i 1 mom. avsedd engångsförhöjning inte ingick i förmånslåtarens pension eller om förmånslåtaren inte erhöll pension vid sin död, ökas förmånslåtarens invalidpension, som beaktas som grund för familjepension, med den engångsförhöjning som förmånslåtaren skulle ha fått om invalidpensionen hade fortsatt under den tid som avses i 1 mom. Engångsförhöjningen läggs till familjepensionen från början av det kalenderår fram till vilket förmånslåtarens invalidpension eller rehabiliteringsstöd skulle ha fortgått sammanlagt fem fulla kalenderår.

7 h §

Pensionsskyddet anpassas till förändringen i den förväntade medellivslängden efter 2009 genom att pensionen när ålderspensionen börjar omvandlas med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket arbetstagaren fyllde 62 år. Om ålderspensionen dock börjar före det år då 62 års ålder uppnås, omvandlas ålderspensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket pensionen började. Efterlevandepension omvandlas vid pensionsjämkningen med den livslängdskoefficient som fastställts för det ifrågavarande året. Livslängdskoefficienten tillämpas inte på sådan frivillig tilläggspension som avses i 11 §.

När en invalidpension ändras till ålderspen-

sion vid 62 års ålder eller senare, justeras pensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år då 62 års ålder uppnåddes. Om en invalidpension ändras till ålderspension före det år då 62 års ålder uppnås, justeras pensionen dock med den livslängdskoefficient som fastställts för det år då pensionen ändras till ålderspension.

Den livslängdskoefficient som avses i 1 mom. fastställs årligen av social- och hälsovårdsministeriet på framställning av Pensionsskyddscentralen. Livslängdskoefficienten bestäms så att kapitalvärdet för den pension som omvandlats med koefficienten beräknad enligt Statistikcentralens tillgängliga dödlighetsstatistik för vart och ett av de fem senaste åren är detsamma som kapitalvärdet för den icke-omvandlade pensionen 2009 beräknad enligt dödlighetsstatistiken för 2003—2007. När kapitalvärdet räknas ut används en räntesats på två procent.

Pensionsskyddscentralen meddelar pensionsanstalterna närmare anvisningar om hur livslängdskoefficienten tillämpas.

7 i §

Familjepensionen bestäms på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension enligt minimivillkoren i denna lag som förmånslåtaren fick vid sin död. Om förmånslåtaren fick en arbetslöshetspension eller en sådan invalidpension som avses i 4 c § 9 mom. utan tillägg enligt 4 c § 3 mom. för pensionsdelen för återstående tid, läggs denna pensionsdel till den pension som familjepensionen grundar sig på. Likaså läggs en ny pension som förmånslåtaren tjänat in under sin pensionstid till den pension som familjepensionen grundar sig på. Fick förmånslåtaren inte sådan pension som nämns i första meningen, uträknas beloppet av pensionen som om sådan arbetsförmåga hade begynt på dödsdagen som hade medfört rätt till full invalidpension, om inte förmånstagaren visar något annat.

Efterlevandepensionens belopp är, såvida inte något annat följer av 5 mom. eller av 8 eller 8 c—8 f §,

6/12 av förmånslåtarens pension, om förmånstagare är den efterlevande maken ensam eller den efterlevande maken och ett barn,

5/12 av förmånslåtarens pension, om förmånstagare är den efterlevande maken och två barn,

3/12 av förmånslåtarens pension, om förmånstagare är den efterlevande maken och tre barn, samt

2/12 av förmånslåtarens pension, om förmånstagare är den efterlevande maken och fyra eller flera barn.

Det sammanlagda beloppet av barnpensionerna är, såvida inte något annat följer av 8 §,

4/12 av förmånslåtarens pension, om det finns ett barn,

7/12 av förmånslåtarens pension, om barnen är två,

9/12 av förmånslåtarens pension, om barnen är tre, samt

10/12 av förmånslåtarens pension, om barnen är fyra eller flera.

Det sammanlagda beloppet av barnpensionerna fördelas jämnt mellan de barn som är förmånstagare. Är förmånstagarna barn som saknar båda föräldrarna, läggs till det sammanlagda beloppet av barnpensionerna 2/12 av vardera förmånslåtarens pension var för sig, förutsatt att inte efterlevande- och barnpensionerna tillsammans överstiger beloppet av förmånslåtarens pension. Får ett barn barnpension efter någon annan förmånslåtare än sin förälder, bestäms tillägget enligt de av förmånslåtarnas pensioner på grundval av vilka ett föräldralöst barn får sin barnpension. Tillägget fördelas jämnt mellan de nämnda föräldralösa barnen.

Storleken av familjepensionen för en tidigare make till förmånslåtaren fastställs så att dess andel av den efterlevandepension som har räknats ut enligt 2 mom. blir lika stor som vad 60 procent av det underhållsbidrag som förmånslåtaren har betalt till sin tidigare make utgör av förmånslåtarens pension enligt 1 mom. Är också en efterlevande make förmånstagare, uppgår det sammanlagda beloppet av tidigare makars familjepensioner dock till högst hälften av efterlevandepensionen. Det sammanlagda beloppet dras av från efterlevandepensionen och fördelas mellan de tidigare makarna i samma förhållande som underhållsbidragen.

Om antalet förmånstagare förändras eller om det barn som är förmånstagare blir föräldralöst så som avses i 3 mom., justeras familjepensionens belopp och fördelningen av pensionen mellan förmånstagarna vid ingången av månaden efter förändringen.

8 §

Pension enligt denna lag samordnas genom att följande förmåner dras av från pensionen:

1) dagpenning eller olycksfallspension som grundar sig på lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948),

2) fortlöpande ersättning på grund av egen skada beviljad med stöd av trafikförsäkringslagen (279/1959),

3) ersättning för inkomstbortfall beviljad med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991),

4) ersättning för inkomstbortfall beviljad med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om trafikförsäkring (626/1991),

5) livränta beviljad med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948), och

6) dagpenning eller olycksfallspension beviljad med stöd av lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990).

Om en arbetstagare beviljas ålderspension enligt 5 a § 1 mom. efter uppnådd 68 års ålder förrättas samordningen så att den motsvarar 68 års ålder.

Om en arbetstagare har rätt till en i 1 mom. 1—6 punkten nämnd förmån betalas i pension enligt denna lag av skillnaden mellan det sammanlagda beloppet av alla i 4 mom. avsedda grundpensioner och den förmån som nämns i 1—6 punkten en lika stor del som pensionen enligt denna lag utgör av samtliga grundpensioner.

De grundpensioner som avses i 3 mom. är följande på arbets- och tjänsteförhållande samt företagaverksamhet grundade ålders- och invalidpensioner:

Vid samordningen beaktas även en förmån från en främmande stat som motsvarar en förmån som avses i 1 mom. Om den återstående tiden skall beaktas enligt två eller flera staters pensionslagstiftning när arbetstagarens pension bestäms, förhindras överlappande återstående tid genom att en förmån från en främmande stat som motsvarar en förmån som avses i 4 mom. beaktas i den återstående tiden när det är fråga om en förmån som omfattas av Europeiska gemenskapernas råds förordning (EEG) nr 1408/71

eller en överenskommelse om social trygghet som ingåtts av Finland.

8 c §

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom. anses den efterlevande makens på förvärsarbete baserade pension vara den pension som han skulle ha beviljats om han hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension på förmånslåtarens dödsdag eller den dag då ett i 2 mom. avsett barn fyller 18 år. Detta förfarande tillämpas också i fråga om motsvarande förmån som betalas av en främmande stat.

8 d §

Vid pensionsjämkningen minskas den efterlevandepension som har fastställts enligt 7 i och 8 §, om den efterlevande makens i 8 c § avsedda pensioner som grundar sig på förvärsarbete överstiger pensionsjämkningsgrunden. Denna är 42,89 euro per månad, om förmånslåtarens enligt 7 i § 1 mom. beräknade pension och pension enligt de lagar eller pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. eller andra med dem jämförbara pensioner som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande tillsammans överstiger nämnda belopp. Pensionsjämkningsgrunden utgörs av det sammanlagda beloppet av de nämnda pensionerna, om detta belopp överstiger 21,44 euro men inte 42,89 euro. I övriga fall är grunden 21,44 euro.

9 §

Pensionen justeras kalenderårsvis med ett indextal i vilket vägningskoefficienten för förändringen i lönenivån är 0,2 och vägningskoefficienten för förändringen i prisnivån är 0,8 (*arbetspensionsindex*). Grunden för fastställande av arbetspensionsindex är de genomsnittliga årliga förändringarna i löne- och konsumentprisnivån under föregående kalenderårs tredje kvartal. När lönekoefficienten fastställs minskas förändringen i lönenivån med ett belopp som motsvarar förändringen i början av föregående kalenderår i den arbetstagarnas pensionsavgift som avses i den första meningen i 12 b § 1 mom.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer genom förordning arbetspensionsindex för ettvarit kalenderår senast två månader före ingången av det kalenderår för vilket det tillämpas.

11 §

Har arbetsgivaren i enlighet med 1 mom. för sina arbetstagare ordnat ett bättre pensionskydd än vad minimivillkoren i denna lag förutsätter, ändras ålderspensionens belopp beroende på begynnelsestidpunkten så att beloppet uträknas enligt försäkringsmatematiska principer på det sätt som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer.

Har genom kollektivavtal eller annat avtal inte kommits överens om annan fördelning av pensionskostnaderna eller har inte arbetstagarna genom omröstning, som genomförts på sätt som bestäms i förordning, godkänt en annan fördelning, får hos arbetstagarna uppbäras sammanlagt högst hälften av den pensionsförsäkringspremie, med vilken den försäkringspremie, som motsvarar minimivillkoren enligt denna lag, genom de i 1 mom. avsedda tilläggsförmånerna ökas. Arbetstagaren är därvid, ifall hans arbetsförhållande eller tilläggsförmånerna till försäkringen upphör, innan pensionsrätten inträder, berättigad att utöver vad angående bevarande av i denna lag förutsatta minimiförmåner bestäms erhålla avgiftsfri försäkring, motsvarande den fondandel, som uppkommit beträffande nämnda tilläggsförmåner.

Med avvikelse från bestämmelserna i 1 § upphör en förbättring av villkoren för erhållandet av minimiförmåner den 31 december 2004. Av den fram till denna tidpunkt intjänade förmånen som innehåller den nämnda tilläggsförmånen bildas en avgiftsfri försäkring motsvarande 65 års ålder så som social- och hälsovårdsministeriet närmare bestämmer.

Ansvarsfördelning

12 §

Pensionsanstalternas ömsesidiga ansvar för pensionerna och rehabiliteringspenningen bestäms och pensionsanstalternas omkostnader

för pensionerna och rehabiliteringspenningen fördelas mellan pensionsanstalterna, om dessa inte har kommit överens om något annat, enligt följande:

1) för ålderspension till den del pensionen grundar sig på tjänstgöringstid före det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 55 år svarar varje pensionsanstalt med det belopp som motsvarar en pensionstillväxt på en halv procent per år med 65 år som pensionsålder och beräknad enligt de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda eller givna grunderna enligt 12 a § 1 mom.; dessutom svarar pensionsanstalten för det belopp av pensionen som enligt de grunder som ministeriet har fastställt eller givit särskilt har överförts på den del av pensionen för vilken pensionsanstalten svarar för att stöda dess värdebeständighet eller för att utvidga pensionsanstaltens ansvar även till den del av pensionen som grundar sig på tjänstgöringstid efter det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 54 år eller på tiden för invalidpension eller arbetslöshetspension eller enligt 12 a § 5 mom.,

2) för invalidpension som har beviljats med tillämpning av 7 c och 7 d §, i dessa pensioner även inbegripet en pensionsdel som eventuellt betalas enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och en i 3 a § 4 mom. lagen om sjömanspensioner angiven pensionsdel som eventuellt betalas enligt nämnda lag, dock inte ett tillägg enligt 4 j § eller förhöjningar som med stöd av 9 § gjorts efter pensionens begynnande, samt inte heller för den del av rehabiliteringspenningen som till sitt belopp motsvarar den på ovan nämnt sätt fastställda delen av den med tillämpning av 7 c och 7 d § beviljade invalidpensionen, svarar varje pensionsanstalt till vars verksamhetskrets arbetstagaren hörde under de två sista kalenderåren av den granskningstid som avses i 7 c och 7 d § i samma förhållande som de i respektive pensionsanstalt försäkrade, av denna lag omfattade, i 7 c och 7 d § avsedda förvärvsinkomsternas andel av det sammanlagda beloppet motsvarande förvärvsinkomster enligt de i 8 § 4 mom. 1, 2, 12 och 13 punkten nämnda pensionslagarna under de nämnda kalenderåren, om detta sammanlagda belopp är minst 12 000 euro; dessutom svarar pen-

sionsanstalten för det belopp av pensionen eller rehabiliteringspenningen som enligt de grunder som ministeriet har fastställt eller givit har överförts särskilt på den del av pensionen som pensionsanstalten svarar för enligt 12 a § 5 mom.; dessutom svarar enbart den pensionsanstalt till vars verksamhetskrets arbetstagaren hörde på basis av ett anställningsförhållande enligt 6 a § lagen om pension för arbetstagare som var i kraft den 31 december 2004 för sådan arbetslöshetspension som har beviljats med tillämpning av 7 c och 7 d § även inbegripet en pensionsdel som eventuellt betalas enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och en i 3 a § 4 mom. lagen om sjömanspensioner angiven pensionsdel som eventuellt betalas enligt nämnda lag, dock inte förhöjningar som med stöd av 9 § gjorts efter pensionens begynnande,

12 b §

Arbetstagarnas pensionsavgift är tre procent ökat med hälften av det procenttal med vilket den genomsnittliga försäkringspremien, den förhöjda pensionsavgiften för arbetstagare över 53 år inte medräknad, för en försäkring, som uppfyller minimivillkor enligt denna lag, i procent av lönen överskrider talet 18,2. I den genomsnittliga försäkringspremien beaktas inte den del av försäkringspremien som uppbärs för Pensionskyddscentralens kreditförsäkring. Arbetstagarnas pensionsavgift är från 53 års ålder den ovan avsedda pensionsavgiften för arbetstagare multiplicerad med 19/15. Social- och hälsovårdsministeriet fattar årligen beslut om de procentsatser för arbetstagarnas pensionsavgift som skall tillämpas.

Arbetsgivaren innehåller i samband med lönebetalningen arbetstagarnas pensionsavgift på hos honom anställda arbetstagares i 7 § avsedda inkomst. Pensionsavgiften innehålls till den del arbetsgivaren enligt tidpunkten för lönebetalningen är skyldig att ordna pensionskydd för arbetstagaren.

12 c §

För täckande av det ansvar och de kostnader som beaktandet av arbetslöshets- och

utbildningstid förorsakar pensionsanstalter som bedriver i denna lag och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden nämnd verksamhet, den i lagen om sjömanspensioner nämnda sjömanspensionskassan, den i lagen om kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare nämnda kommunala pensionsanstalten samt kyrkans centralfond, som bedriver i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan nämnd verksamhet, skall den i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) avsedda arbetslöshetsförsäkringsfonden inom en tid som bestäms av social- och hälsovårdsministeriet årligen till Pensionskyddscentralen betala en försäkringspremie vars storlek ministeriet fastställer så att den enligt uppskattning motsvarar 75 procent av det belopp som skulle erhållas, om för de arbets- och förvärvsinkomster som utgör grund för de förmåner som avses i 6 a § 1 mom. 2 och 3 punkten skulle betalas en premie som motsvarar den genomsnittliga premien enligt denna lag, och 65 procent av det belopp som skulle erhållas, om för de arbets- och förvärvsinkomster som utgör grund för de förmåner som avses i 6 a § 1 mom. 4—6 punkten skulle betalas en premie som motsvarar den genomsnittliga premien enligt denna lag. I den genomsnittliga försäkringspremien beaktas härvid inte den del av försäkringspremien som uppbärs för Pensionskyddscentralens kreditförsäkring eller den förhöjda pensionsavgiften för arbetstagare som fyllt 53 år. På gemensam framställning av Pensionskyddscentralen och arbetslöshetsförsäkringsfonden får social- och hälsovårdsministeriet bestämma att förskott skall betalas på ovan nämnd försäkringspremie.

19 b §

Om beloppet av en ålderspension eller sådan full invalidpension som inte innehåller pension för återstående tid understiger 0,84 euro i månaden, kan pensionsanstalten betala ut pensionen som ett engångsbelopp. Som ett engångsbelopp kan pensionsanstalten likaså betala ut en familjepension eller en pension som understiger det nämnda beloppet och som med stöd av rådets förordning (EEG) nr

1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen betalas från Finland till ett barn i form av skillnaden mellan de förmåner som barnet skulle ha rätt till från Finland och de förmåner som barnets bosättningsland har beviljat. Engångsbeloppet beräknas enligt grunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

19 e §

En arbetstagare har rätt att få ett förhandsbeslut av vilket framgår om han uppfyller de i 4 § 3 mom., 4 § 8 mom. och 5 b § 1 mom. nämnda villkoren för delinvalidpension.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Denna lag tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar efter att denna lag har trätt i kraft. På sådan invalid-, arbetslöshets- och familjepension vars pensionsfall inträffar 2005 tillämpas dock de bestämmelser som gällde före denna lags ikraftträdande.

Denna lags 1 § 1 mom. 1 punkt tillämpas så att arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionsskydd enligt denna lag för arbetstagare under 18 år upphör den 1 januari 2005. Samma moments 2 punkt tillämpas på arbetstagare vars arbetsförhållande pågår när lagen träder i kraft eller börjar därefter.

Ett arbetsförhållande som börjat innan denna lag trädde i kraft och som pågår när denna lag träder i kraft avslutas den 31 december 2004 och den pensionsrätt som tjänats in i arbetsförhållandet räknas ut enligt de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft. Likaså beräknas den pensionsrätt som intjänats innan denna lag trädde i kraft på basis av förmåner som enligt 7 f § berättigar till arbetspensionstillägg i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft. Pensionskyddscentralen utfärdar närmare anvisningar om beräkningen av arbetspensionstillägg. När pensionen beviljas höjs den intjänade pensionsrätten med den lönekoeficient som avses i 7 b § för att motsvara beräkningstidpunkten.

Om ett i 4 mom. avsett arbetsförhållande fortsätter utan avbrott fram till pensionsfallet, räknas annan pension än deltidspension ut också enligt de bestämmelser i lagen om pension för arbetstagare som gällde innan denna lag trädde i kraft under förutsättning att pensionsfallet inträffar före 2012. När pensionen fastställs anses anställningsförhållandet i detta fall inte ha avbrutits den 1 januari 2005. När pensionen räknas ut tillämpas också bestämmelserna i 2, 5, 5 a, 7 och 7 a—7 d § samt 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare, sådana de lydde innan denna lag trädde i kraft. Om den pension för arbetsförhållandet som räknats ut på detta sätt är större än den pension som räknats ut enligt denna lag, skall skillnaden läggas till den pension som räknats ut enligt denna lag.

Arbetstagare födda före 1945 har rätt till förtida ålderspension enligt de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft fram till 62 års ålder. På motsvarande sätt tillämpas på dessa arbetstagare 60 år som nedre åldersgräns för förtida ålderspension i stället för den nedre åldersgränsen 62 år enligt denna lags 3 a § 2 mom.

Utan hinder av vad som bestäms i denna lag har en arbetstagare född före 1944 rätt att få individuell förtidspension enligt 4 e och 19 e § lagen om pension för arbetstagare, sådana de lydde innan denna lag trädde i kraft, likväl så att han beviljas ålderspension efter uppnådd 63 års ålder. Den rätt till återstående tid som är ett villkor för individuell förtidspension bestäms enligt 6 a och 6 b § lagen om pension för arbetstagare, sådana de lyder före denna lags ikraftträdande. När pensionen räknas ut iaktas likväl bestämmelserna om invalidpension i 7 c och 7 d §. Individuell förtidspension ändras till ålderspension vid 63 års ålder. Härvid tillämpas dock inte 7 h § på ålderspensionen.

Utan hinder av vad som bestäms i denna lag tillämpas på en sådan person som avses i 3 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (1482/1995) 5 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, sådant det lyder vid den nämnda lagens ikraftträdande. På en sådan person och på en person som avses i 4 och 5 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för

arbetstagare (1263/1999) tillämpas 4 c § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare, sådant det lyder vid den sistnämnda lagens ikraftträdande, samt 5, 6, 6 a—6 c, 7, 7 a—7 d samt 8 § och 12 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare, sådana de lyder före denna lags ikraftträdande.

En före 1947 född arbetstagares deltidspension och pension som beviljas efter deltidspensionen fastställs enligt de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft.

Utan hinder av vad som bestäms i 2 mom. intjänas ny pension på basis av inkomster som erhålls under tiden för invalidpension i enlighet med 5 § 1 mom. 1 punkten i denna lag, om pensionen är full invalidpension och enligt 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten, om pensionen är delinvalidpension, från och med att denna lag träder i kraft, och den pension som intjänats på detta sätt beviljas enligt 4 § 6 mom. i denna lag även om invalidpensionens pensionsfall har inträffat innan denna lag trädde i kraft.

Den nedre åldersgräns på 18 år som anges i 6 § 1 mom. i denna lag tillämpas på efter 1986 födda arbetstagares förvärvsinkomster som har tjänats in när denna lag trädde i kraft eller därefter. Den åldersgräns på 68 år som anges i samma lagrum tillämpas på arbetstagarens förvärvsinkomster som har tjänats in när denna lag trädde i kraft och därefter.

Utan hinder av vad som bestäms i denna lag har en före 1939 född arbetstagare rätt till barn tillägg fortfarande enligt de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft.

Denna lags 7 c—7 f § tillämpas på ett pensionsfall som inträffar den 1 januari 2006 eller därefter. Om pensionsfallet inträffar under 2006—2009, beaktas som förvärvsinkomst för 2004 när inkomsten för den återstående tiden bestäms den till årsinkomst ändrade pensionslön på grundval av vilken pensionsdelen för den återstående tiden skulle ha beräknats om arbetstagaren hade blivit arbetsoförmögen den 31 december 2004, och beaktas förvärvsinkomsterna för 2005 så som bestäms i 7 c och 7 d § i denna lag. Härvid används även som granskningstid på motsvarande sätt det antal år som skall beaktas som grund för inkomsten för den återstående tiden. Om pensionsfallet inträffar 2010, beaktas

förvärvsinkomsten för 2005 så som bestäms i 7 c, 7 d och 7 e § och bestäms granskningstiden på motsvarande sätt på basis av 2005—2010.

Den förhöjning som avses i 7 g § i denna lag beviljas också till invalidpension i fråga om vilken pensionsfallet har inträffat innan denna lag trädde i kraft. Härvid beviljas förhöjningen enligt den i 7 g § avsedda förhöjningsprocent som motsvarar arbetstagarens ålder vid ingången av 2010. Förhöjningen beviljas till pension som samordnats enligt 8 eller 8 a §.

Om pensionsjämkning skall förrättas för första gången före 2004, används som den pensionsjämkningsgrund för 1990 som avses i 8 d § 1 mom. i stället för 42,89 euro 58,53 euro, från vilket belopp dras av 1,12 euro varje följande år.

Denna lags 9 § 2 mom. tillämpas också på sådan pension i fråga om vilken pensionsfallet har inträffat innan denna lag trädde i kraft.

När de pensioner som avses ovan i 5, 8 och 9 mom. räknas ut tillämpas fram till 2011 ett index där avvägningskoefficienten för förändringen i lönenivån är 0,5 och avvägningskoefficienten för förändringen i prisnivån 0,5. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer indexet för varje kalenderår så som bestäms i 9 § förordningen om pension för arbetstagare.

Om en arbetstagares pensionsålder enligt minimiskyddet är lägre än 62 år enligt villkoren för ett gällande arbetsförhållande, eller om ett tilläggspensionsskydd baserar sig på att grundpensionen erhålls i förtid vid en ålder som är lägre än 62 år, när regeringens proposition angående denna lag avlåts, och arbetstagaren när den lägre åldern uppnås på grundval av detta arbetsförhållande omfattas av

1) ett tilläggspensionsarrangemang som registrerats enligt 11 § i denna lag,

2) ett tilläggspensionsarrangemang som omvandlats från ett enligt 11 § i denna lag registrerat tilläggspensionsarrangemang till en icke-formbunden gruppensionsförsäkring,

3) en icke-formbunden gruppensionsförsäkring som ersatt ett pensionsskydd som var bättre än minimiskyddet enligt en lag som nämns i 8 § 4 mom. 3—9 punkten i denna lag,

4) en icke-formbunden gruppensionsför-

säkring som ersatt ett tilläggspensionsskydd som ordnats i en pensionsstiftelse eller pensionskassa, eller

5) ett tilläggspensionsskydd som ordnats i en pensionsstiftelse eller en pensionskassa,

har arbetstagaren utan hinder av 4 § 2 mom. rätt att från detta arbetsförhållande gå i pension enligt denna lag vid en ålder som är lägre än 62 år. Pensionsskyddscentralen utfärdar närmare anvisningar om tillämpningen av detta moment.

Vad som föreskrivs i 18 mom. gäller också en arbetstagare, vars i 1—3 punkten avsedda pensionsarrangemang i anslutning till ett arbetsförhållande som ersätts med ett tilläggspensionsskydd som ordnas i en pensionsstiftelse eller pensionskassa, eller vars i 1 och 5 punkten avsedda arrangemang ersätts med en icke-formbunden gruppensionsförsäkring efter att regeringens proposition om denna lag har avlåtit.

Rätt att få pension enligt denna lag vid en ålder som är lägre än 62 år gäller också personer som när denna lag träder i kraft redan pensionerats från ett sådant pensionsarrangemang som avses i 18 mom.

När en grundpension enligt denna lag beviljas vid en ålder som är lägre än 62 år, beviljas pensionen till ett belopp som är nedsatt på det sätt som bestäms i de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda villkoren och grunderna för fribrev som motsvarar minimiskyddet enligt arbetspensionslagarna. På en arbetstagare som omfattas av ett sådant arrangemang som avses i 18 mom. och som har uppnått en pensionsålder som är lägre än 65 år innan denna lag trädde i kraft, tillämpas de bestämmelser som var i kraft innan denna lag trädde i kraft.

Om arbetsgivaren innan denna lag trädde i kraft har ordnat ett pensionsskydd för sina arbetstagare i vilket pensionsbeloppet är större än pensionen enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare, höjs inte detta tilläggspensionsskydd med anledning av att pensionen enligt minimivillkoren sjunker enligt bestämmelserna i denna lag. Genom en ändring av villkoren för detta tilläggspensionsskydd eller pensionskassans eller pensionsstiftelsens regler kan dock en minskning som motsvarar föreskrifterna i denna lag göras i tilläggspensionsskyddet. En förutsätt-

ning för minskningen är att tilläggs pensions- skyddet har bestämts så att pensionen enligt minimivillkoren och tilläggs pensionsskyddet tillsammans bildar ett helhetspensionsskydd av viss storlek och att helhetspensionsskyddets penningvärde inte kan anses ha sjunkit. När en pensionskassa beslutar ändra sina stadgar så att de motsvarar detta moment fattas beslutet oavsett 52 § lagen om försäkringskassor och pensionskassans stadgar med enkel majoritet. Vad som bestäms i den andra meningen i detta moment gäller dock inte registrerade tilläggs pensionsarrangemang enligt 11 § lagen om pension för arbetstagare.

Den ändring av indexjusteringen, som ikraftträdandet av 7 b § och 9 § 2 mom. i

denna lag föranleder, skall beaktas enligt den skälighetsprincip som andra meningen i 12 a § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare förutsätter i de grunder för försäkring enligt 11 § lagen om pension för arbetstagare som social- och hälsovårdsministeriet fastställer.

De belopp som anges i 1 § 1 mom. 3 punkten, 8 d § 1 mom., 19 b § 5 mom. i denna lag samt i ikraftträdelsebestämmelsens 15 mom. motsvarar det löneindextal som fastställts för 1966.

De belopp som anges i 4 c § 4 mom. 2 punkten, 4 h § 1 mom. 2 punkten, 6 a § 3 mom., 7 c § 1 och 4 mom. och 12 § 1 mom. 2 punkten motsvarar det löneindextal som fastställts för 2002.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President
TARJA HALONEN

Minister Tarja Filatov

Nr 635

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) 1 § 3 mom., 1 a §, 4 a § 1, 2, 4 och 5 mom., 4 b, 5 a—5 d, 7, 7 a, 7 b och 8 §,

dess lagrum sådana de lyder, 1 § 3 mom. i lag 935/1972, 1 a § i lagarna 1468/1993 och 1130/1998, 4 a § 1 mom. i lag 1264/1999, 4 a § 2 och 5 mom. i lag 560/1993, 4 a § 4 mom. samt 4 b, 5 d och 8 § i lag 1483/1995, 5 a § i lag 667/1985 samt i nämnda lagar 1483/1995 och 1264/1999, 5 b § i lag 879/1994 samt i nämnda lagar 560/1993 och 1483/1995, 5 c § i lag 391/1995 och i nämnda lagar 560/1993 och 1264/1999, 7 § i lag 1545/1993 samt i nämnda lagar 560/1993, 1483/1995 och 1264/1999, 7 a § i lagarna 1058/1997 och 1041/1998 samt i nämnda lagar 560/1993 och 1483/1995 och 7 b § i nämnda lagar 560/1993 och 879/1994, *ändras* 1 § 1 och 2 mom., 4, 5 och 6 §, 9 § 1 mom., 10 § 5 mom., 10 c § 1 och 2 mom., 12 och 13 a §,

dess lagrum sådana de lyder, 1 § 1 mom. i lag 1004/2000 och 1 § 2 mom. i lag 470/1969, 4 § i lagarna 101/1990 och 631/2002 samt i nämnda lagar 935/1972, 1483/1995 och 1264/1999, 5 § i nämnda lag 1483/1995, 6 § i nämnda lag 1468/1993, 9 § 1 mom. i lagarna 750/1974 och 1294/1996 samt i nämnda lag 1264/1999, 10 § 5 mom. och 12 § i nämnda lag 879/1994, 10 c § 1 och 2 mom. i nämnda lag 560/1993 samt 13 a § i lag 376/2001, som följer:

1 §

För en arbetstagare som är sysselsatt med skogsarbete, flottningsarbete, olika till gårdsbruk och trädgårdshushållning hörande arbeten, jord-, vatten- eller husbyggnadsarbete, jordförbättringsarbete, arbete inom torvinindustrin eller hamnarbete eller som tjänstgör på ett fartyg i inrikesfart eller arbetar inom något annat sådant genom förordning av statsrådet angivet område som kännetecknas av kortvariga arbetsförhållanden, skall arbetsgivaren bekosta pensionsskydd för ålderdom och invaliditet enligt denna lag samt för arbetstagarens anhöriga familjepensionsskydd enligt denna lag. Dessutom skall arbetsgivaren i enlighet med denna lag bekosta de utgifter som föranleds av verksamhet som anges i 2 d §. Arbetstagaren är skyldig att delta i bekostandet av pensionsskyddet enligt denna lag så som bestäms i 10 c §.

Denna lag gäller likväl inte

1) en arbetstagare före den kalendermånad som följer efter den månad under vilken han fyller 18 år,

2) en arbetstagare efter den kalendermånad under vilken han fyller 68 år,

3) en funktionär,

4) en sådan arbetstagare i arbetsförhållande, avsett att vara bestående och att fortgå året runt, vilken på grund av sitt arbetsförhållande har rätt till i 1 § 1 mom. 4 eller 5 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd pension med stöd av någon annan än denna lag eller med stöd av en förordning eller pensionsstadga,

5) en arbetstagare i rör- eller elektricitetsbranschen, om han är anställd hos något annat företag än en byggnadsrörelse, och inte heller

6) arbete, på grund av vilket rätt till pension bestäms i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969).

4 §

Pensioner som beviljas enligt denna lag är ålderspension, invalidpension, som också kan vara rehabiliteringsstöd, samt arbetslöshetspension, deltidspension och familjepension. En arbetstagare har rätt att få rehabilitering och kan beviljas rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller rehabiliteringsunderstöd enligt prövning. Förutsättningarna för dessa förmåner och deras storlek bestäms, om inte något annat följer av denna lag, enligt lagen om pension för arbetstagare.

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens lön eller något annat vederlag för arbete som avses i denna lag uppgår till minst 33,64 euro per kalenderår. Lönen anses hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts.

En arbetstagare har rätt till ålderspension enligt denna lag oberoende av om han fortsätter med arbete som avses i 1 §. Detta gäller även ålderspension som intjänats under tiden för invalidpension, när invalidpensionen ändras till ålderspension.

Den i 4 f § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare avsedda intjänings-tiden av fem år beräknas i månader på grundval av de förvärvsinkomster som under de sistförflutna 15 kalenderåren erhållits i arbetsförhållanden på vilka denna lag tillämpas, genom att beloppet av förvärvsinkomsterna under kalenderåret divideras med det belopp som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare. Härvid beaktas endast hela månader, likväl högst så många månader att de tillsammans med övriga i 4 f § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare avsedda intjänings-tider utgör 12 månader per kalenderår.

5 §

Pensionens belopp bestäms med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 5, 5 a—5 c, 6, 6 a, 7, 7 a—7 i och 8 § lagen om pension för arbetstagare.

Vid tillämpningen av 7 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare beaktas dock vid uträkningen av pension enligt denna lag även semesterersättning som betalas när ett arbetsförhållande upphör.

När ålderspensionen bestäms beaktas dock inte så som inkomst som berättigar till

pension sådana arbetsförtjänster som har intjänats under den månad under vilken pensionen enligt ansökan avses börja och de sex närmast föregående månaderna. Såsom arbetstagarens månadsförtjänst för denna tidsperiod betraktas den arbetsinkomst korrigerad med den lönekoeficient som avses i 7 b § lagen om pension för arbetstagare som han i medeltal förtjänat per månad under de 12 månader som närmast föregick denna tidsperiod, minskad med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom., beaktas inte arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för de förmåner som nämns i 6 a § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare samt sådan tid som avses i nämnda paragrafs 3 mom. när pension enligt denna lag bestäms, om arbetstagaren har rätt till pension enligt nämnda lag.

6 §

Den arbetsförtjänst för vilken försäkringspremie enligt denna lag skall betalas bestäms i enlighet med 7 § lagen om pension för arbetstagare, likväl så att även den semesterersättning som betalas när arbetsförhållandet upphör beaktas. Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan det likväl av särskilda skäl bestämmas att andra beräkningsgrunder får tillämpas på något arbetsområde när arbetsförtjänsten bestäms.

9 §

Om de pensionsanstalter som avses i 2 § inte har kommit överens om något annat, ansvarar de för pensionsskyddet enligt denna lag på följande sätt:

1) för ålderspension till den del pensionen baserar sig på löner som förtjänats före det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 55 år svarar varje pensionsanstalt med det belopp som motsvarar en årlig tillväxt på en halv procentenhet av den årliga tillväxten fram till pensionens begynnelseålder 65 år beräknat enligt de grunder som givits av social- och hälsovårdsministeriet; dessutom svarar pensionsanstalten för det belopp av pensionen som, enligt de grunder som ministeriet har givit, särskilt har överförts på den del av pensionen för vilken pensionsanstalten svarar för att stöda dess värdebeständighet eller för

att utvidga pensionsanstaltens ansvar även till den del av pensionen som grundar sig på löner som förtjänats efter det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 54 år eller på den förvärvsinkomst för återstående tid som avses i 7 c § 2 mom. eller 12 a § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare,

2) för invalidpension som beviljats med tillämpning av 7 c och 7 d § lagen om pension för arbetstagare, i dessa pensioner även inbegripet en pensionsdel som eventuellt betalas enligt lagen om pension för arbetstagare och en pensionsdel som avses i 3 a § 4 mom. lagen om sjömanspensioner som eventuellt betalas enligt nämnda lag, dock inte tillägg enligt 4 j eller 7 g § lagen om pension för arbetstagare eller förhöjningar som gjorts med stöd av 9 § i nämnda lag efter pensionens begynnande, samt för rehabiliteringspenning som motsvarar den på ovan nämnt sätt fastställda delen av den med tillämpning av 7 c och 7 d § lagen om pension för arbetstagare beviljade invalidpensionen, svarar varje pensionsanstalt till vars verksamhetskrets arbetstagaren hörde under de två sista åren av den granskningstid som avses i 7 c och 7 d § lagen om pension för arbetstagare, i samma förhållande som de i respektive pensionsanstalt försäkrade, av denna lag omfattade, enligt 7 c och 7 d § lagen om pension för arbetstagare bestämda förvärvsinkomsternas andel av det sammanlagda beloppet motsvarande förvärvsinkomster enligt de i 8 § 4 mom. 1 och 2 samt 12 och 13 punkten i sagda lag nämnda pensionslagarna under de nämnda kalenderåren, om detta sammanlagda belopp är minst 12 000 euro; vidare svarar pensionsanstalten för sådan arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 7 c och 7 d § lagen om pension för arbetstagare, i dessa pensioner även inbegripet en pensionsdel som eventuellt betalas enligt lagen om pension för arbetstagare, och en pensionsdel som avses i 3 a § 4 mom. lagen om sjömanspensioner och som eventuellt betalas enligt nämnda lag, dock inte förhöjningar enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare efter pensionens begynnande, enbart den pensionsanstalt till vars verksamhetskrets arbetstagaren hörde med stöd av 7 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, sådan den lydde den 31

december 2004, eller, om han då inte längre stod i ett arbetsförhållande som omfattas av denna lag, den pensionsanstalt till vars verksamhetskrets han senast har hört,

3) för övriga ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner, med undantag för belopp som skall betalas enligt 12 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare och enligt 3 a § 2 mom. 2 punkten lagen om sjömanspensioner, för de delar av pensionen och rehabiliteringspenningen som överstiger beloppen enligt 1 och 2 punkten, för familjepension, för deltidspension samt för sådana motsvarande pensioner och delar av pensioner enligt minimipensionsskyddet som betalas enligt lagen om pension för arbetstagare och för motsvarande i 3 a § 4 mom. lagen om sjömanspensioner avsedda pensionsdelar som betalas enligt nämnda lag samt för kostnader för den allmänna förändringen i de beräkningsgrunder som avses i 1 punkten samt för överföringar som avses i 1 och 2 punkten liksom även för Pensionsskyddscentralens kostnader svarar pensionsanstalterna tillsammans med de pensionsanstalter som bedriver i lagen om pension för arbetstagare nämnd verksamhet och sjömanspensionsskassan, så som bestäms i 12 § 1 mom. 4 och 5 punkten lagen om pension för arbetstagare, samt

4) om på denna lag grundad pension, för vilken två eller flera pensionsanstalter svarar, skall minskas enligt 8 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, fördelas minskningen mellan pensionsanstalterna i proportion till de pensionsdelar för vilka de svarar.

10 §

När pensionens belopp fastställs beaktas även sådan i ett arbetsförhållande som omfattas av denna lag intjänad förvärvsinkomst

1) på basis av vilken arbetspensionsskassan i enlighet med 4 mom. har påfört arbetsgivaren en försäkringspremie enligt denna lag,

2) i fråga om vilken Pensionsskyddscentralen har befriat arbetsgivaren från försäkringspremie, och

3) för vilken arbetsgivaren inte längre kan åläggas att betala försäkringspremie, på villkor att beträffande förvärvsinkomstens belopp erhålls ett intyg av skattemyndighet eller

någon annan därmed jämförbar tillförlitlig utredning.

10 c §

Arbetstagarnas pensionsavgift utgör en sådan andel av de i 6 § avsedda förvärvsinkomsterna som är lika stor som de pensionsavgiftsprocenter om vilka bestäms i 12 b § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Arbetsgivaren innehåller i samband med löneutbetalningen arbetstagarnas pensionsavgift på hos honom anställda arbetstagares förvärvsinkomster som avses i 1 mom.

12 §

När de löner som utgör grund för pensionerna justeras så som avses i 7 b § lagen om pension för arbetstagare, skall det i 4 § 2 mom. fastställda gränobeloppet undergå motsvarande justering.

13 a §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller dessutom i tillämpliga delar 1 § 6 och 7 mom., 1 c och 1 d §, 3 § 2 mom., 3 a, 4, 4 a—4 d, 4 f—4 h, 4 j—4 n, 5, 5 a—5 c, 6, 7, 7 a—7 i, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 a—10 d och 12 §, 12 a § 4 och 5 mom., 12 d, 13 a och 13 b §, 15 § 2 mom. samt 15 a, 15 b, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19 b—19 c, 20, 21, 21 a—21 e, 22 och 23 § lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Denna lag tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar när denna lag träder i kraft eller därefter. På sådana invalid-, arbetslöshets- och familjepensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar 2005 tillämpas dock de bestämmelser som gällde före denna lags ikraftträdande.

Lagens 1 § 1 och 2 mom. tillämpas så att arbetsgivarens skyldighet att ordna pensions-

skydd enligt denna lag för arbetstagare under 18 år upphör den 1 januari 2005. Nämnda paragrafs 2 mom. 2 punkten tillämpas på arbetstagare vars arbetsförhållande pågår när lagen träder i kraft eller börjar därefter.

Utan hinder av vad som bestäms i denna lag tillämpas på en sådan person som avses i 3 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (1483/1995) lagens 5 § 1 mom., sådant det lyder när nämnda ändringslag trädde i kraft, samt 5, 5 b—5 d, 7, 7 a, 7 b och 9 § samt 8 § lagen om pension för arbetstagare, sådana de lyder vid denna lags ikraftträdande.

De nämnda bestämmelserna i denna lag och de bestämmelser som gällde när den nämnda ändringslagen trädde i kraft tillämpas också på personer som avses i 4 och 5 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (1263/1999) och som omfattas av denna lag.

Utan hinder av vad som bestäms i denna lag har arbetstagare födda före 1944 rätt till individuell förtidspension enligt 4 a och 8 §, sådana de lydte innan denna lag trädde i kraft, dock så att de beviljas ålderspension efter uppnådd 63 års ålder. Rätt till återstående tid som är en förutsättning för individuell förtidspension bestäms enligt 7 och 7 a §, sådana de lyder före denna lags ikraftträdande. När pensionen räknas ut iakttagas bestämmelserna om invalidpension i denna lag. Individuell förtidspension ändras till ålderspension vid 63 års ålder. Härvid tillämpas dock inte 7 h § lagen om pension för arbetstagare på ålderspensionen.

Det belopp som anges i 4 § 2 mom. motsvarar det löneindextal som fastställts för 1962.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Tarja Filatov*

Nr 636

Lag

om ändring av lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 26 juli 1985 om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) 1 a och 6 §,
 dessa lagrum sådana de lyder, 1 a § i lagarna 1469/1993 och 1131/1998 samt 6 § i lag 1484/1995, samt
ändras 1 § 3 och 5 mom., 3 och 4 §, 7 § 1 mom. och 8 § 2 mom.,
 av dessa lagrum 1 § 3 mom. och 7 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1056/1997, 1 § 5 mom. sådant det lyder i lag 228/1998, 3 § sådan den lyder i nämnda lagar 1484/1995 och 1056/1997, 4 § sådan den lyder i sistnämnda lag och i lag 1265/1999, som följer:

1 §

 Denna lag tillämpas också på andra arbetsförhållanden än sådana som avses i 1 mom., då de inte fortgår en månad. Lagen tillämpas också på arbetsförhållanden som fortgår minst en månad till den del av 1 § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961) eller av i 2 § i nämnda lag avsedda anmälan av arbetsgivaren följer att nämnda lag inte tillämpas på dem.

 Denna lag gäller inte arbetsförhållanden före den kalendermånad som följer efter den kalendermånad då arbetstagaren fyller 18 år och inte efter den kalendermånad då arbetstagaren fyller 68 år. Lagen gäller inte heller utövande av idrott. Paragrafens 3 och 4 mom. tillämpas inte på ett arbetsförhållande på basis av vilket arbetstagaren har rätt till pension enligt en lag eller en pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. 2—4, 7—9 eller 12 punkten lagen om pension för arbetstagare.

3 §

Pensioner som beviljas enligt denna lag är ålderspension, invalidpension, som också kan vara rehabiliteringsstöd, samt arbetslöshetspension och familjepension. En arbetstagare har rätt att få rehabilitering och kan beviljas rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller rehabiliteringsunderstöd enligt prövning. Förutsättningarna för dessa förmåner och deras storlek bestäms, om inte något annat följer av denna lag, enligt lagen om pension för arbetstagare.

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens arbetsförtjänster för arbete som avses i denna lag uppgår till minst 33,64 euro per kalenderår. Arbetsförtjänsten anses hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts. Beloppet justeras enligt förändringarna i den allmänna löne- och prisnivån, så som bestäms i 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

En arbetstagare har dock rätt till ålderspension enligt denna lag oberoende av om han fortsätter med arbete som avses i 1 §. Detta gäller även ålderspension som intjänats under

tiden för invalidpension, när invalidpensionen ändras till ålderspension.

4 §

Pensionens belopp bestäms med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 5, 5 a—5 c, 6, 6 a, 7, 7 a—7 i § och 8 § lagen om pension för arbetstagare.

Utän hinder av 1 mom. skall arbets- och förvärvsinkomster för förmåner enligt 6 a § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare samt tid som avses i 3 mom. i nämnda paragraf inte beaktas när pension enligt denna lag bestäms, om arbetstagaren har rätt att få pension enligt nämnda lag eller lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

7 §

Arbetsgivaren är skyldig att betala en försäkringspremie som räknas ut på basis av arbetsförtjänster som han har betalt för arbete som omfattas av denna lag och enligt den försäkringspremieprocent som vederbörande ministerium årligen fastställer på framställning av pensionskassan. Den arbetsförtjänst för vilken försäkringspremie skall betalas bestäms enligt 7 § lagen om pension för arbetstagare. Premieprocentsatsen kan fastställas till en lägre nivå i fråga om arbetsförtjänsterna för de arbetstagare som vid utgången av kalenderåret i fråga inte har fyllt 24 år.

8 §

När pensionens belopp bestäms beaktas även sådan i ett arbetsförhållande som faller under denna lag intjänad arbetsförtjänst

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

1) på basis av vilken pensionskassan i enlighet med 1 mom. har påfört arbetsgivaren en försäkringspremie enligt denna lag,

2) i fråga om vilken Pensionskyddscentralen i enlighet med 15 a § lagen om pension för arbetstagare befriat arbetsgivaren från försäkringspremie, och

3) för vilken arbetsgivaren inte längre kan åläggas att betala försäkringspremie, på villkor att beträffande arbetsförtjänstens belopp företes intyg av skattemyndighet eller annan därmed jämförbar tillförlitlig utredning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Denna lag tillämpas på pensioner där pensionsfallet inträffar när denna lag träder i kraft eller därefter. På sådana invalid-, arbetslöshets- eller familjepensioner där pensionsfallet inträffar 2005 tillämpas dock de bestämmelser som gällde före denna lags ikraftträdande.

Bestämmelsen i 1 § 5 mom. tillämpas så att arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionskydd enligt denna lag för arbetstagare under 18 år upphör den 1 januari 2005. Likaså upphör arbetsgivarens skyldighet att betala försäkringspremie enligt denna lag för sådan arbetsförtjänst som betalas till arbetstagaren efter den kalendermånad då arbetstagaren fyller 68 år.

Det belopp som anges i 3 § 2 mom. motsvarar det indextal som fastställts för 1962.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Minister *Tarja Filatov*

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/1969) 4 och 6 a §, 6 b § 2 mom., 8 k § samt 19 § 2 och 3 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 4 § i lag 1282/2001, 6 a § i lagarna 1486/1995 och 1266/1999, 6 b § 2 mom. och 19 § 2 mom. i nämnda lag 1486/1995, 8 k § i lagarna 563/1993, 882/1994 och 1173/1996 samt i nämnda lag 1486/1995 och 19 § 3 mom. i lag 1335/1999,

ändras 1 § 3 mom., 6 och 7 §, 8 b § 1 och 3 mom., 8 c § 1 mom., 8 f, 8 h, 8 i och 9 §, 10 § 1 och 2 mom., 11 § 2 mom., 12 § 6 mom., 13 § 2 mom., 14 och 15 § samt 19 § 1 mom.,

av dessa lagrum 1 § 3 mom. sådant det lyder i nämnda lag 563/1993 och i lag 976/1993, 6 § sådan den lyder i nämnda lag 1486/1995 och i lag 1059/1997, 7 § sådan den lyder i nämnda lag 563/1993, 8 b § 1 och 3 mom., 8 c § 1 mom. samt 8 f § sådana de lyder i lag 1312/1989, 8 h § sådan den lyder i nämnda lag 1486/1995, 8 i § sådan den lyder i nämnda lagar 1312/1989, 563/1993 och 1335/1999 samt i lag 1599/1991, 9 § sådan den lyder i lag 668/1985, 10 § 1 mom. sådant det lyder i lag 935/2000, 10 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1319/1995, 12 § 6 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1335/1999, 13 § 2 mom. sådant det lyder i lag 913/1981, 14 § sådan den lyder i lag 661/1976, 15 § sådan den lyder i lagarna 219/1974, 1222/1988 och 1318/1990 samt 19 § 1 mom. sådant det lyder i lag 655/2000, som följer:

1 §

Denna lag gäller dock inte

1) lantbruksföretagarverksamhet före ingången av den månad som följer efter uppnådd 18 års ålder eller verksamhet som efter nämnda tidpunkt inte har fortgått minst fyra månader utan avbrott,

2) lantbruksföretagare vars årliga arbetsinkomst enligt 8 och 8 a—8 h § uppskattad enligt nämnda paragrafer inte motsvarar minst det belopp som anges i 1 § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare multiplicerat med 12,

3) lantbruksföretagarverksamhet som har börjat eller fortgått efter att lantbruksföretagaren har avgått med förtida ålderspension eller ålderspension enligt denna lag, eller

4) lantbruksföretagarverksamhet efter den kalendermånad då företagaren fyller 68 år.

6 §

Pensioner som beviljas enligt denna lag är

ålderspension, invalidpension, som också kan vara rehabiliteringsstöd, samt arbetslöshetspension, deltidspension och familjepension. En lantbruksföretagare har rätt att få rehabilitering och kan beviljas rehabiliteringspension, rehabiliteringstillägg eller rehabiliteringsunderstöd enligt prövning. Förutsättningarna för dessa förmåner och deras storlek bestäms enligt lagen om pension för arbetstagare, om inte något annat följer av denna lag. En lantbruksföretagare har dock rätt att få ålderspension oavsett om han fortsätter med sin verksamhet enligt 1 § eller inte.

Beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag tillämpas på motsvarande sätt vad som i lagen om pension för arbetstagare bestäms om arbetsförtjänst och till pension berättigande tid. Vid tillämpning av 5 § lagen om pension för arbetstagare beaktas endast de hela månader som berättigar till pension.

Om en lantbruksföretagare som får ålders-

pension eller förtida ålderspension är försäkrad på grundval av frivillig försäkring enligt 11 § 2 mom., tillväxer för denna tid pension enligt den tillväxtprocent som anges i 5 § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för arbetstagare.

7 §

Såsom till pension berättigande räknas den tid under vilken lantbruksföretagarverksamheten fortgått från ingången av den månad

	euro
de första 12 hektaren	107,64
de följande 10 hektaren	43,73
de följande 10 hektaren	29,43
de följande 30 hektaren	9,25
de överskjutande hektaren	1,68

Den årliga arbetsinkomsten av odlad jordbruksjord är det belopp som gårdsbruksidkarna i sin ansökan föreslår inom det i 2 mom. angivna normala arbetsinkomstområdet. Om ett sådant belopp inte föreslås eller om det föreslagna beloppet står i uppenbar strid med de faktiska omständigheterna på brukningsenheten, är

	euro
i södra Finland	
för de första 120 hektaren	4,20
för de följande 280 hektaren	2,10

	euro
i mellersta Finland	
för de första 150 hektaren	3,36
för de följande 350 hektaren	1,68

som följde efter uppnådd 18 års ålder till ingången av den månad som följde efter uppnådd 68 års ålder, varvid dock i tillämpliga delar skall iaktas 7 c—7 f § lagen om pension för arbetstagare.

8 b §

När den årliga arbetsinkomsten av odlad jordbruksjord fastställs, anses basarbetsinkomsten per hektar utgöra för

arbetsinkomsten lika stor som basarbetsinkomsten.

8 c §

När den årliga arbetsinkomsten av växtlig skogsmark bestäms, avses basarbetsinkomsten per hektar utgöra

i norra Finland	euro
för de första 200 hektaren	2,52
för de följande 500 hektaren	1,26

8 f §

En renägars årliga arbetsinkomst är 2,02 euro för varje inräknad ren som han äger ökat med 4,04 euro för varje arbetsdag som han fullgör i sådant renskötselarbete som omfattas av denna lag. Till en renägars arbetsinkomst fogas arvodena för det arbete som han har utfört som renbeteslagets renvärd eller kassör.

8 h §

Utan hinder av 8 och 8 a—8 g § fastställs såsom arbetsinkomst för en lantbruksföretagare som får deltidspension hälften av den stabiliserade förvärvsinkomst enligt denna lag som avses i 4 f § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare och som uträknats i enlighet med 7 d § 3 mom. i sistnämnda lag.

8 i §

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten fram till utgången av den månad då 53 års ålder uppnås erhålls genom att de före nämnda tidpunkt fastställda och med lönekoeficienten enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare justerade arbetsinkomsternas sammanlagda belopp divideras med motsvarande tid. Vid uträknandet av den pensionsgrundande arbetsinkomst som avses ovan beaktas dock endast de arbetsinkomster som fastställts för tiden efter den 1 januari 1983 och motsvarande tid, om för lantbruksföretagaren fastställts arbetsinkomst för hela tiden mellan den 1 januari 1983 och den 31 december 1991, och den pensionsgrundande arbetsinkomsten enligt detta moment beräknad på detta sätt är större.

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten för tiden mellan utgången av de månader då 53 års ålder och 68 års ålder uppnås uträknas särskilt för varje kalenderår. Den pensionsgrundande arbetsinkomsten för varje

kalenderår utgörs av de för året i fråga fastställda och enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare justerade arbetsinkomsternas genomsnittliga belopp under året.

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten för tiden mellan ingången av den månad som följer efter invaliditetens början och utgången av den månad då 63 års ålder uppnås (*återstående tid*) fastställs enligt 7 c, 7 d samt 7 f § lagen om pension för arbetstagare. Förvärvsinkomst för återstående tid enligt denna lag utgör samma relativa andel av summan av de förvärvsinkomster för återstående tid som bestäms i 7 c § 2, 3 och 6 mom. samt 7 d § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare som arbetsförtjänster enligt denna lag utgör av summan av de inkomster enligt de lagar som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2, 10 och 13 punkten lagen om pension för arbetstagare under den granskningsperiod som avses i 7 c § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Om pensionsanstaltens rätt till försäkringspremie har förverkats enligt 12 § 5 mom., sänks den enligt 1 och 2 mom. uträknade pensionsgrundande arbetsinkomsten för det kalenderår för vilket försäkringspremien har preskriberats med beaktande av de utestående försäkringspremierna enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten uträknas enligt 1 och 2 mom. jämföras den med arbetsinkomster enligt denna lag den andel enligt 6 a § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare av de arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för de förmåner som uppräknas i 1 mom. i nämnda paragraf och den arbetsinkomst som ligger till grund för den fortsatta tillväxten enligt 3 mom. i nämnda paragraf. Vad som bestäms ovan i detta moment tillämpas dock inte, om de arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för förmånerna enligt 6 a § lagen om pension för arbetstagare eller den fortsatta tillväxten beaktas när pension räknas ut en-

ligt nämnda lag, lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962), lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) eller lagen om pension för företagare (468/1969).

9 §

Lantbruksföretagare som fyllt 63 år beviljas ålderspension från ingången av den månad som närmast följer efter pensionsansökan, om inte annat följer av att pensionen uppskjutits eller beviljats i förtid. Pension som under tiden för ålderspension eller förtida ålderspension influtit av lantbruksföretagarverksamhet som försäkrats med stöd av 11 § 2 mom. beviljas på ansökan tidigast från ingången av den kalendermånad som följer efter uppnådd 68 års ålder.

10 §

En lantbruksföretagare är skyldig att för pensionskyddet enligt denna lag betala en försäkringspremie som beräknas på arbetsinkomsten. Försäkringspremien betalas enligt nedsatt procentsats till den del arbetsinkomsten är högst 1 765,97 euro, enligt mellanprocentsats till den del arbetsinkomsten överstiger 1 765,97 euro, men är högst 2 775,10 euro, och enligt basprocentsats till den del arbetsinkomsten överstiger 2 775,10 euro. Om förfallodagarna för försäkringspremien bestäms genom förordning av statsrådet.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer årligen basprocentsatsen till samma tal som det procenttal som kan beräknas motsvara den genomsnittliga försäkringspremien i procent av lönerna utgående från en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare, om inte den i 12 b § i nämnda lag avsedda andelen för förhöjd försäkringspremie för arbetstagare som fyllt 53 år beaktas. Från och med ingången av det kalenderår som följer efter det att lantbruksföretagaren fyllt 53 år fastställs dock som basprocentsats ovan nämnda basprocentsats förhöjd med lika många procentenheter som den i 12 b § lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsavgiften för arbetstagare som fyllt 53 år överstiger avgiften för yngre arbetstagare. Den nedsatta procentsatsen är 49 procent av basprocentsatsen. Mellanprocent-

satsen är den nedsatta procentsatsen multiplicerad med det tal som fås då summan av arbetsinkomsten multiplicerad med 0,51 och 88,30 euro divideras med 988,95 euro. Vid beräkandet av mellanprocentsatsen beaktas arbetsinkomsten till högst 2 775,10 euro.

11 §

Lantbruksföretagare som får ålderspension eller förtida ålderspension eller sådana lantbruksföretagare, vilkas brukningsenheter är mindre än vad 1 § 2 mom. förutsätter eller vilkas arbetsinkomst är mindre än vad 3 mom. 2 punkten i nämnda paragraf förutsätter, kan, om lantbruksföretagaren i övrigt uppfyller i denna lag föreskrivna villkor, på villkor som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet, beviljas försäkring enligt denna lag. Försäkringen beviljas dock inte retroaktivt.

12 §

Då lantbruksföretagare ansöker om i 15 § 1 mom. avsedd ändring, kan pensionsanstalten avbryta uppbörderna av försäkringspremie tills ändringen har behandlats. Då lantbruksföretagare ansöker om invalidpension kan pensionsanstalten likaså avbryta uppbörderna till dess ansökan avgjorts.

13 §

Vid tillämpningen av denna paragraf beaktas inte pensionskydd som baserar sig på 11 § 1 mom. sådant det löd före den 1 januari 2001. Till de i 1 mom. avsedda pensionerna hänförs likväl förhöjningar som i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare utgår på pensioner enligt 11 § 1 mom., till den del avkastningen av motsvarande placeringar inte förslår till förhöjningarna.

14 §

De fastställda arbetsinkomsterna och de i denna lag föreskrivna inkomstgränserna och beloppen justeras i enlighet med de i den allmänna löne- och prisnivån inträffade förändringarna så som bestäms i 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

15 §

Ändring i och undanröjande av Pensionskyddscentralens beslut enligt 1 § 5 mom., pensionsanstaltens beslut enligt 8 g § samt pensionsanstaltens beslut om tillämpning av 9 a § får sökas enligt lagen om pension för arbetstagare.

19 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller dessutom i tillämpliga delar 3 a, 4, 4 a—4 d, 4 f—4 h, 4 j—4 n, 5, 5 a—5 c, 6 a och 7 b §, 7 e § 2 och 3 mom., 7 g—7 i, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a och 10 b—10 d §, 11 § 2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten samt 14, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e och 22 § lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Denna lag tillämpas på pensioner där pensionsfallet inträffar när denna lag träder i kraft eller därefter. På sådana invalid-, arbetslöshets- och familjepensioner där pensionsfallet inträffar 2005 tillämpas dock de bestämmelser som gällde före denna lags ikraftträdande.

Utan hinder av 2 mom. uträknas pensionsrätt som före denna lags ikraftträdande intjänats av till arbetspensionstillägg berättigande förmåner enligt 8 k § i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. Pensionsskyddscentralen meddelar närmare föreskrifter om beräkningen av arbetspensionstillägget. Arbetspensionstillägg som höjts på detta sätt höjs så att det motsvarar beräkningstidpunkten med lönekoeficienten enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

Bestämmelsen i 1 § 3 mom. 4 punkten tillämpas på lantbruksföretagarverksamhet som fortgår när denna lag träder i kraft eller inleds efter det och som, tiden före ikraftträdandet inberäknad, fortgår minst fyra månader utan avbrott.

På sådan ansökan om befrielse från försäkring som blivit anhängig före lagens ikraftträdande tillämpas 4 § lagen om pension för lantbruksföretagare och 8 § lagen om pension för arbetstagare, sådana de lyder när denna lag träder i kraft. En lantbruksföreta-

gare kan dock då befrias från försäkring endast för tid som föregår ikraftträdandet. Har beslut om befrielse i fråga om försäkring för en lantbruksföretagare fattats före lagens ikraftträdande, är lantbruksföretagaren inte skyldig att teckna försäkring tidigare än räknat från den 1 januari 2007, om grunderna för befrielse från försäkring kvarstår oförändrade till dess.

Utan hinder av 2 mom. intjänas från och med ikraftträdandet ny pension för lantbruksföretagarverksamhet som utövas under tiden för invalidpension i enlighet med 5 § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för arbetstagare, om det är fråga om full invalidpension, och i enlighet med 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i nämnda lag, om det är fråga om deltidinvalidpension. Pension som på detta sätt intjänats av lantbruksföretagarverksamhet beviljas enligt 4 § 6 mom. lagen om pension för arbetstagare, trots att pensionsfallet för invalidpension har inträffat före denna lags ikraftträdande.

Åldersgränsen 18 år enligt 7 § 1 mom. tillämpas på lantbruksföretagarverksamhet som omfattas av denna lag och som utövas av lantbruksföretagare födda efter 1986 och som fortgår när lagen träder i kraft eller inleds därefter. Åldersgränsen 68 år enligt samma lagrum tillämpas på lantbruksföretagare, vilkas lantbruksföretagarverksamhet enligt denna lag fortgår när lagen träder i kraft eller därefter.

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten räknas ut enligt 8 i § 1 och 2 mom. beaktas den fastställda arbetsinkomsten före uppnådd 23 års ålder från och med denna lags ikraftträdande. Till den del arbetsinkomst som före ikraftträdandet fastställts för lantbruksföretagaren beaktas när den pensionsgrundande arbetsinkomsten räknas ut höjs den till 2004 års nivå med löneindexet enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare, sådant detta lagrum lyder den 31 december 2004 och där vägningskoefficienten för förändringen i lönenivån är 0,5 och vägningskoefficienten för förändringen i prisnivån 0,5, och därifrån till nivån vid beräkningstidpunkten med lönekoeficienten enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

Lantbruksföretagare som får ålderspension eller förtida ålderspension kan beviljas fri-

villig försäkring enligt 11 § 2 mom. tidigast räknat från den dag då denna lag träder i kraft.

Utan hinder av denna lag har lantbruksföretagare födda före 1947 fortfarande rätt att få barnförhöjning enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

Utan hinder av denna lag har lantbruksföretagare födda före 1944 rätt att få individuell förtidspension enligt de bestämmelser i 4 e och 19 e § lagen om pension för arbetstagare som gäller innan denna lag träder i kraft, dock så att de beviljas ålderspension efter fyllda 63 år. Den rätt till återstående tid som utgör villkor för individuell förtidspension defi-

nieras enligt 6 a och 6 b § lagen om pension för arbetstagare, sådana de lyder före denna lags ikraftträdande. När pensionen räknas ut iakttas det som i denna lag bestäms om invalidpension. Individuell förtidspension ändras till ålderspension vid 63 års ålder. Beträffande ålderspension tillämpas då dock inte 7 h § lagen om pension för arbetstagare.

Beloppen i 8 b § 1 mom., 8 c § 1 mom., 8 f § och 10 § 1 och 2 mom. motsvarar det löneindexantal som fastställts för 1970.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Tarja Filatov

Nr 638

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 3 och 5 a §, 5 b § 2 mom. samt 17 § 2 och 3 mom.,

av dessa lagrum 3 § sådan den lyder i lag 1281/2001, 5 a §, sådan den lyder i lagarna 1485/1995 och 1267/1999, 5 b § 2 mom. och 17 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1485/1995,

ändras 1 § 3 mom., 5 §, 5 b § 1 mom. 2 punkten, 6, 7, 7 a och 8 §, 9 § 1 mom., 10 § 3 mom., 11, 13 och 14 § samt 17 § 1 mom.,

av dessa lagrum 1 § 3 mom. sådant det lyder i lagarna 596/1978, 562/1993 och 1229/2000, 5 § sådan den lyder i nämnda lag 1485/1995 och i lag 1060/1997, 5 b § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i nämnda lag 1485/1995, 6 § sådan den lyder i nämnda lag 562/1993, 7 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1485/1995 och i lagarna 1326/1988 och 1334/1997, 7 a § sådan den lyder i nämnda lagar 562/1993 och 1485/1995 samt i lagarna 881/1994 och 1174/1996, 8 § sådan den lyder i lag 669/1985, 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1436/1991, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 656/2000, 13 § sådan den lyder i nämnda lag 881/1994, 14 § sådan den lyder i lag 1002/1997 samt 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag 35/2002, samt *fogas* till lagen en ny 7 b § som följer:

1 §

Denna lag gäller dock inte

1) företagaverksamhet före ingången av den månad som följer efter uppnådd 18 års ålder eller verksamhet som efter nämnda tidpunkt inte utan avbrott fortgått minst fyra månader,

2) företagare vars i 7 § avsedda årliga arbetsinkomst av i denna lag avsett förvärvsarbete bör uppskattas till i medeltal mindre än det belopp som anges i 1 § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare (395/1961) multiplicerat med tjugofyra,

3) förvärvsarbete, på grund av vilket företagaren har rätt till pension enligt annan lag eller offentlig pensionsstadga,

4) företagaverksamhet som har börjat eller fortgått efter det att företagaren har avgått med förtida ålderspension eller ålderspension enligt denna lag, eller

5) företagaverksamhet efter den kalendermånad då företagaren fyller 68 år.

5 §

Pensioner som beviljas enligt denna lag är ålderspension, invalidpension, som också kan vara rehabiliteringsstöd, samt arbetslöshetspension, deltidspension och familjepension. En företagare har rätt att få rehabilitering och kan beviljas rehabiliteringspenning, rehabiliteringstillägg eller rehabiliteringsunderstöd enligt prövning. Förutsättningarna för dessa förmåner och deras storlek bestäms enligt lagen om pension för arbetstagare, om inte något annat följer av denna lag. En företagare har dock rätt att få ålderspension oavsett om han fortsätter med sin verksamhet enligt 1 § eller inte.

Beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag

tillämpas på motsvarande sätt vad som i lagen om pension för arbetstagare bestäms om arbetsförtjänst och till pension berättigande tid. När 5 § lagen om pension för arbetstagare tillämpas beaktas endast de hela månader som berättigar till pension.

Om en företagare som får ålderspension eller förtida ålderspension är försäkrad på grundval av frivillig försäkring enligt 11 § 2 mom., tillväxer för denna tid pension enligt den tillväxtprocent som anges i 5 § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för arbetstagare.

5 b §

För att deltidspension skall beviljas förutsätts att

2) företagarens återstående förvärvsarbete motsvarar de förutsättningar som anges i 4 f § 1 mom. 5 och 7 punkten lagen om pension för arbetstagare, dock så att det om företagaren fortsätter sin företagarverksamhet förutsätts att hans återstående arbetsinkomst uppgår till minst det belopp som avses i 1 § 3 mom. 2 punkten, och

6 §

Såsom till pension berättigande räknas den tid under vilken företagarverksamheten från ingången av den kalendermånad som följer efter uppnådd 18 års ålder till ingången av den månad som följer efter uppnådd 68 års ålder fortgått, varvid dock i tillämpliga delar skall iakttas 7 c—7 f § lagen om pension för arbetstagare.

7 §

För bestämmande av den pensionsgrundande arbetsinkomsten fastställs såsom företagares arbetsinkomst den lön som skäligen borde betalas, om en person med motsvarande yrkesskicklighet skulle avlönas att utföra hans i denna lag avsedda arbete, eller den ersättning som annars kan anses i genomsnitt motsvara nämnda arbete. Den årliga arbetsinkomsten fastställs dock inte till högre än 8 409,40 euro.

När försäkringen börjar fastställer pensionsanstalten företagarens arbetsinkomst. Om de omständigheter som inverkar på arbetsinkomsten senare förändras väsentligt,

justeras den på ansökan. Pensionsanstalten kan även justera arbetsinkomsten på eget initiativ. Arbetsinkomsten får dock inte ändras retroaktivt. Utan hinder av denna paragraf fastställs såsom arbetsinkomst för en företagare som får deltidspension hälften av den stabiliserade förvärvsinkomst enligt denna lag som avses i 4 f § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare och som uträknats i enlighet med 7 d § 3 mom. i sistnämnda lag.

7 a §

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten fram till utgången av den månad då 53 års ålder uppnås erhålls genom att de för nämnda tidpunkt fastställda och enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare justerade arbetsinkomsternas sammanlagda belopp divideras med motsvarande tid.

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten för tiden mellan utgången av de månader då 53 års ålder och 68 års ålder uppnås uträknas särskilt för varje kalenderår. Den pensionsgrundande arbetsinkomsten för varje kalenderår utgörs av de för året i fråga fastställda och enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare justerade arbetsinkomsternas genomsnittliga belopp under året.

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten för tiden mellan ingången av den månad som följer efter invaliditetens början och utgången av den månad då 63 års ålder uppnås (återstående tid) fastställs enligt 7 c och 7 d § samt 7 f § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare. Förvärvsinkomst för återstående tid enligt denna lag utgör samma relativa andel av summan av de förvärvsinkomster för återstående tid som bestäms i 7 c § 2, 3 och 6 mom. samt 7 d § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare som de arbetsförtjänster som omfattas av denna lag utgör av summan av de inkomster enligt de lagar som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2, 10 och 13 punkten lagen om pension för arbetstagare under den granskningsperiod som avses i 7 c § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Om pensionsanstaltens rätt till försäkringspremie har förverkats enligt 12 § 6 mom., sänks den enligt 1 och 2 mom. uträknade pensionsgrundande arbetsinkomsten för det kalenderår för vilket försäkringspremien har

preskriberats med beaktande av de utestående försäkringspremierna enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten uträknas enligt 1 och 2 mom. jämföras med arbetsinkomster enligt denna lag den andel enligt 6 a § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare av de arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för de förmåner som uppräknas i 1 mom. i nämnda paragraf och arbetsinkomst som ligger till grund för den fortsatta tillväxten enligt 3 mom. i nämnda paragraf. Vad som bestäms ovan i detta moment tillämpas dock inte, om de arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för förmånerna enligt 6 a § lagen om pension för arbetstagare eller den fortsatta tillväxten beaktas när pension räknas ut enligt nämnda lag, lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) eller lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985).

7 b §

Pensionsskyddscentralen kan meddela pensionsanstalterna föreskrifter om tillämpning av 7 och 7 a §.

8 §

Företagare som fyllt 63 år beviljas ålderspension från ingången av den månad som närmast följer efter pensionsansökan, om inte annat följer av att pensionen uppskjutits eller beviljas i förtid. Pension som under tiden för ålderspension eller förtida ålderspension influerats av företagareverksamhet som försäkrats med stöd av 11 § beviljas på ansökan tidigast från ingången av den kalendermånad som följer efter uppnådd 68 års ålder.

9 §

En företagare är skyldig att betala en försäkringspremie som beräknas på grundval av den fastställda arbetsinkomsten med tillämpning av den premieprocentsats som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet. Ministeriet fastställer årligen en premieprocentsats som kan uppskattas motsvara den genomsnittliga, i procent av lönerna uttryckta försäkringspremierna för försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för

arbetstagare då den i 12 b § lagen om pension för arbetstagare avsedda andelen för den förhöjda försäkringspremierna för arbetstagare som fyllt 53 år inte beaktas. Från ingången av det kalenderår som följer efter uppnådd 53 år fastställs som premieprocentsats dock ovan avsedda procenttal ökat med så många procentenheter som den i 12 b § lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsavgiften för arbetstagare som fyllt 53 år överstiger pensionsavgiften för yngre arbetstagare.

10 §

Vid tillämpningen av denna paragraf beaktas inte pensionskydd som baserar sig på 11 § 1 mom. sådant det löd före den 1 januari 2001. Till de i 1 mom. avsedda pensionerna hänförs likväl förhöjningar i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare av pensioner, som betalas enligt nämnda lagrum, till den del avkastningen av motsvarande placeringar inte förslår till förhöjningarna.

11 §

Företagare som får ålderspension eller förtida ålderspension eller sådana företagare, vilkas arbetsinkomst är mindre än vad som förutsätts i 1 § 3 mom. 2 punkten, kan, om de annars uppfyller i denna lag föreskrivna villkor, på villkor som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet beviljas försäkring enligt denna lag. Försäkringen beviljas dock inte retroaktivt.

13 §

De fastställda arbetsinkomsterna samt det i 7 § 1 mom. angivna beloppet justeras enligt de i den allmänna löne- och prisnivån inträffade förändringarna så som föreskrivs i 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

14 §

Ändring i och undanröjande av Pensionsskyddscentralens beslut som avses i 1 § 5 mom. samt i pensionsanstaltens beslut som avses i 7 § 2 mom. får sökas enligt vad som bestäms i lagen om pension för arbetstagare.

17 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller dessutom i tillämpliga delar 3 § 1 och 2 mom., 3 a, 4, 4 a—4 d, 4 f—4 h, 4 j—4 n, 5, 5 a—5 c, 6 a och 7 b §, 7 e § 2 och 3 mom., 7 g—7 i, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a och 10 b—10 d §, 11 § 2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom. samt 14, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e och 22 § lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Denna lag tillämpas på pensioner där pensionsfallet inträffar när denna lag träder i kraft eller därefter. På sådana invalid-, arbetslöshets- eller familjepensioner där pensionsfallet inträffar 2005 tillämpas dock de bestämmelser som gällde före denna lags ikraftträdande.

Utan hinder av 2 mom. uträknas pensionsrätt som före denna lags ikraftträdande intjänats av till arbetspensionstillägg berättigande förmåner enligt 7 a § i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. Pensionsskyddscentralen meddelar närmare anvisningar om beräkningen av arbetspensionstillägget. Arbetspensionstillägg som beräknats på detta sätt höjs så att det motsvarar beräkningstidpunkten med lönecoeffcienten enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

Bestämmelsen i 1 § 3 mom. 5 punkten tillämpas på företagareverksamhet som fortgår när denna lag träder i kraft eller inleds efter det och som, tiden före ikraftträdandet inberäknad, fortgår minst fyra månader utan avbrott.

På sådan ansökan om befrielse från försäkring som blivit anhängig före lagens ikraftträdande tillämpas 3 § lagen om pension för företagare och 8 § lagen om pension för arbetstagare, sådana de lyder när denna lag träder i kraft. En företagare kan dock då befrias från försäkring endast för tid som föregår ikraftträdandet. Har beslut om befrielse i fråga om försäkring för en företagare fattats före denna lags ikraftträdande, är företagaren inte skyldig att teckna försäkring tidigare än räknat från den 1 januari 2007, om

grunderna för befrielse från försäkring kvarstår oförändrade till dess.

Utan hinder av 2 mom. intjänas från och med denna lags ikraftträdande ny pension för företagareverksamhet som utövats under tiden för invalidpension i enlighet med 5 § 1 mom. 1 punkten lagen om pension för arbetstagare om det är fråga om full invalidpension, från denna lags ikraftträdande och pension som på detta sätt intjänats av företagareverksamhet beviljas enligt 4 § 6 mom. lagen om pension för arbetstagare, trots att pensionsfallet för invalidpensionen har inträffat före denna lags ikraftträdande.

Åldersgränsen 18 år enligt 6 § 1 mom. tillämpas på företagareverksamhet som omfattas av denna lag och som utövas av företagare födda efter 1986 samt som fortgår när lagen träder i kraft eller inleds därefter. Åldersgränsen 68 år enligt samma lagrum tillämpas på företagare, vilkas företagareverksamhet fortgår när lagen träder i kraft eller inleds därefter.

När den pensionsgrundande arbetsinkomsten räknas ut enligt 7 a § 1 och 2 mom. beaktas den fastställda arbetsinkomsten före uppnådd 23 års ålder från och med denna lags ikraftträdande. Till den del arbetsinkomst som före ikraftträdandet fastställdes för företagaren beaktas när den pensionsgrundande arbetsinkomsten räknas ut höjs den till 2004 års nivå med löneindexet enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare, sådant detta lagrum lyder den 31 december 2004 och där vägningskoefficienten för förändringen i lönenivån är 0,5 och vägningskoefficienten för förändringen i prisnivån 0,5, och därifrån till nivån vid beräkningstidpunkten med lönecoeffcienten enligt 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

Företagare som får ålderspension eller förtida ålderspension kan beviljas frivillig försäkring enligt 11 § tidigast räknat från denna lags ikraftträdande.

Om företagaren för sig ordnat pensionskydd enligt 11 § 1 mom., sådant detta lagrum löd före den 1 januari 2001, och arrangementet omfattar en pensionsålder lägre än 62 år, har företagaren rätt att vid en pensionsålder som är lägre än 62 år, dock tidigast vid 60 års ålder, få sin pension enligt minimiskyddet i anslutning till företagareverksamhet som fortgår den 31 december 2004. När

pension enligt denna lag beviljas vid en pensionsålder som är lägre än 62 år, beviljas pensionen nedsatt så som bestäms i de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda villkoren och grunderna i fribrev som motsvarar minimiskyddet enligt arbetspensionslagarna.

Utan hinder av 1 § 3 mom. 4 punkten gäller denna lag inte företagare enligt 9 mom. som beviljas pension enligt denna lag vid en pensionsålder som är lägre än 62 år.

På företagare som omfattas av arrangementet enligt 9 mom. och som före ikraftträdandet nått en pensionsålder som är lägre än 65 år tillämpas de bestämmelser som gäller innan denna lag träder i kraft.

Utan hinder av denna lag har företagare födda före 1947 fortfarande rätt att få barnförhöjning enligt de bestämmelser som gällde före denna lags ikraftträdande.

Utan hinder av denna lag har företagare födda före 1944 rätt att få individuell förtidspension enligt 4 e och 19 e § lagen om pension för arbetstagare, sådana de lyder före denna lags ikraftträdande, dock så att de beviljas ålderspension efter fyllda 63 år. Också den rätt till återstående tid som utgör villkor för individuell förtidspension definieras enligt 6 a—6 b § lagen om pension för arbetstagare, sådana de lyder före denna lags ikraftträdande. När pension räknas ut iaktas bestämmelserna om invalidpension i denna lag. Individuell förtidspension ändras till ålderspension vid 63 års ålder. På ålderspensionen tillämpas då dock inte 7 h § lagen om pension för arbetstagare.

Beloppet i 7 § 1 mom. motsvarar det löneindextal som fastställts för 1970.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Tarja Filatov

Nr 639

Lag

om ändring av folkpensionslagen

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/1956) 22 a §, 26 § 6 mom. och 39 a §,

dess lagrum sådana de lyder, 22 a § i lagarna 564/1993, 1548/1993, 886/1994, 1271/1999, 724/2001 och 633/2002, 26 § 6 mom. i lag 1491/1995 och 39 a § i nämnda lag 564/1993 och i lag 981/1994, samt

ändras 20 § 1 mom., 22 c § 1 mom. 2 punkten och 22 c § 2 mom. 2 punkten, 26 § 2 och 3 mom., 31 § 2 mom., 39 § 5 mom. och 43 a §,

dess lagrum sådana de lyder, 20 § 1 mom. i lagarna 670/1985, 837/1998 och 70/2002 samt i nämnda lag 633/2002, 22 c § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. 2 punkten samt 26 § 2 mom. i nämnda lag 1271/1999, 26 § 3 mom. i lag 1491/1995, 31 § 2 mom. i lag 979/1996, 39 § 5 mom. i lag 837/1998 och 43 a § i nämnda lag 564/1993 samt i lagarna 827/1996 och 1368/1999, som följer:

20 §

I folkpension betalas

1) ålderdomspension till en person som fyllt 65 år eller till en person som fyllt 62 år förtida ålderdomspension, minskad på det sätt som bestäms i 25 a § 2 mom.; en person som får arbetslöshetsdagpenning med stöd av 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) har dock rätt att få ålderdomspension oavkortad vid 62 års ålder,

2) invaliditetspension

a) till en arbetsförmögen person som inte har fyllt 65 år, till den som inte har fyllt 20 år likväl endast under de förutsättningar som anges i 39 § 4 mom., eller

b) i de fall som avses i 22 § 1 mom. och 22 b § i form av rehabiliteringsstöd till en

arbetsförmögen person som inte har fyllt 65 år, eller

3) arbetslöshetspension i fall som avses i 22 c § till en långvarigt arbetslös person, född före 1950, som fyllt 60 men inte 65 år och som inte får invaliditetspension eller förtida ålderdomspension enligt denna lag.

22 c §

Berättigad till arbetslöshetspension enligt 20 § 1 mom. 3 punkten är en långvarigt arbetslös försäkrad, förutsatt att

2) han företer ett av arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstalten utfärdat intyg över att han enligt 6 kap. 7 eller 9 § lagen om

utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och att

Arbetslöshetspension beviljas tills vidare. Arbetslöshetspension utbetalas dock inte

2) för kalendermånad under vilken pensionstagaren är i förvärsarbete och förtjänar minst det belopp som avses i 4 c § 4 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare; inte heller

26 §

När folkpension fastställs beaktas likväl inte följande i pensionen ingående förhöjningar eller tillägg eller intjänade pensioner:

1) barnförhöjning och rehabiliteringstillägg som ingår i pensionen enligt en lag, en pensionsstadga eller ett pensionsreglemente som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare,

2) förhöjning enligt 5 § lagen om justering av vissa arbetspensioner till följd av samordningen av arbetspensionen och folkpensionen (635/2002),

3) pensionstillägg enligt 7 g § lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande tillägg,

4) intjänad pension enligt 5 § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande intjänad pension eller pension som intjänats i arbete under tiden för ålderspension,

5) förmån enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år och för tiden för studier (644/2003), inte heller

6) förhöjning som avses i 5 a § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare och som grundar sig på tiden efter fyllda 68 år, eller motsvarande förhöjning; en sådan minskning som avses i 5 a § 2 mom. i den nämnda lagen, eller motsvarande minskning, beaktas dock som inkomst.

Med de förmåner som nämns i 1 mom. 1 punkten jämställs pension som avses i den nämnda punkten och som en person, som får ålderdomspension eller förtida ålderdomspension enligt denna lag, skulle få, om han

började få pension omedelbart efter fyllda 63 år.

31 §

Pensionsanstalten kan, antingen på ansökan eller med stöd av en utredning som den själv godkänt, inom två år från den tidpunkt då pensionen indrogs bestämma att invaliditetspensionen på nytt skall utbetalas. Pensionen får härvid utbetalas retroaktivt för den tid under vilken den varit indragen eller för en del av denna tid.

39 §

Med avvikelse från vad som bestäms i 3 mom. uppkommer rätten till invaliditetspension vid ingången av månaden efter den under vilken arbetsoförmågan inträtt, om personen i fråga blivit arbetsoförmögen medan han uppburit arbetslöshetspension. Likaså kan en person som fyllt 63 år beviljas invaliditetspension från ingången av månaden efter den under vilken arbetsoförmågan inträtt, dock tidigast från och med den tidpunkt då personen har beviljats ålderspension enligt en lag eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare.

43 a §

Om en person har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) eller dagpenning enligt sjukförsäkringslagen på grund av sjukdom, lyte eller skada för den tid för vilken personen beviljas pension retroaktivt, skall den retroaktiva pensionen innehållas till folkpensionsanstalten eller utbetalas till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som dessa utbetalat.

Pensionen utbetalas dock till arbetslöshetskassan endast under förutsättning att meddelande enligt 11 kap. 14 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa har gjorts minst två veckor före den dag då pensionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Utan hinder av 20 § 1 mom. 1 punkten i denna lag har personer som är födda före 1945 rätt till förtida ålderdomspension enligt den folkpensionslag som gäller före denna lags ikraftträdande.

Utan hinder av vad som bestäms i denna lag har arbetstagare som är födda före 1944 rätt till individuell förtidspension enligt de bestämmelser som gäller före denna lags ikraftträdande.

Vid tillämpningen av 26 § 2 mom. i denna lag beaktas som inkomst inte en förhöjning enligt 5 a § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, sådant det lyder vid denna lags ikraftträdande, eller motsvarande förhöjning, om personen i fråga har fyllt 65 år den 1 januari 1980 eller därefter.

På folkpensioner som när denna lag träder i kraft betalas ut tillämpas 26 § 3 och 6 mom. folkpensionslagen, sådana de lyder vid denna lags ikraftträdande.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Tarja Filatov

Nr 640

L a g

om ändring av familjepensionslagen

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i familjepensionslagen av den 17 januari 1969 (38/1969) det inledande stycket i 9 b §, 13 § 2 mom., 15 b § 3 mom. 12 och 13 punkten, 21 § 4 mom. och 26 § 2 mom., dessa lagrum sådana de lyder, det inledande stycket i 9 b §, 13 § 2 mom. och 26 § 2 mom. i lag 982/1994, 15 b § 3 mom. 12 och 13 punkten i lag 1195/2002 och 21 § 4 mom. i lag 982/1996, samt

fogas till 15 b § 3 mom., sådant det lyder i lagarna 105/1982, 54/1985, 916/1998, 683/2002, 1030/2002 samt i nämnda lag 1195/2002, nya 14—17 punkter, som följer:

9 b §

En efterlevande make som inte får invaliditetspension, arbetslöshetspension, ålderdomspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension från utlandet har rätt till fortsättningspension.

13 §

Rätten till fortsättningspension upphör för en efterlevande make som beviljas invaliditetspension, arbetslöshetspension, ålderdomspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension som betalas från utlandet. En efterlevande makes rätt till sådan fortsättningspension som betalas enligt 9 b § 1 punkten upphör även då den efterlevande maken inte längre har att försörja något barn under 16 år som är berättigat till barnpension.

15 b §

Som årsinkomst räknas likväl inte (*prioriterade inkomster*)

12) förhöjning enligt 5 § lagen om justering av vissa arbetspensioner till följd av samordningen av arbetspensionen och folkpensionen (635/2002),

13) särskilt stöd enligt lagen om särskilt stöd till invandrare (1192/2002),

14) tillägg enligt 7 g § lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande tillägg,

15) intjänad pension enligt 5 § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande intjänad pension,

16) förmån enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år och för tiden för studier (644/2003), eller

17) pension och ersättning som betalas från utlandet, om så följer av internationella avtal

som är bindande för Finland, samt förmåner som betalas från utlandet och som motsvarar de förmåner som anges som prioriterade inkomster i 2—5, 7—9 och 11 punkten.

21 §

En efterlevande make som får invaliditetspension, arbetslöshetspension, ålderdomspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension från utlandet har inte rätt till efterlevandepension. Till en efterlevande make som får ovan nämnd pension betalas dock i begynnelsepension det belopp med vilket begynnelsepensionen skulle överstiga en sådan pension, bostadsbidrag och extra fronttillägg. Vårdbidrag för pensionstagare enligt 30 a §

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

folkpensionslagen och fronttillägg enligt lagen om frontmannapension anses då inte höra till pensionen.

26 §

Rätten till fortsättningspension upphör om den efterlevande maken beviljas ålderdomspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension som betalas från utlandet. Fortsättningspension betalas inte för den tid för vilken den efterlevande maken får invaliditets- eller arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension som betalas från utlandet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Minister Tarja Filatov

Nr 641

Lag

om ändring av 6 § lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 28 juli 1978 om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978) 6 § 2 mom. 11 och 12 punkten, sådana de lyder, 6 § 2 mom. 11 punkten i lag 985/1994 och 6 § 2 mom. 12 punkten i lag 915/1998, samt

fogas till 6 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 112/1982, 56/1985, 590/1986, 127/1988, 473/1991, 981/1996, 1421/2001 och 684/2002 samt i nämnda lagar 985/1994 och 915/1998, en ny 13 punkt, som följer:

6 §

Som årsinkomst räknas likväl inte (*prioriterade inkomster*)

11) handikappbidrag enligt lagen om handikappbidrag (124/1988),

12) förhöjning enligt 5 § lagen om justering av vissa arbetspensioner till följd av samord-

ningen av arbetspensionen och folkpensionen (635/2002), eller

13) förmåner som betalas från utlandet och som motsvarar de förmåner som anges som prioriterade inkomster i 2, 3, 3 a, 4, 4 a, 5, 5a, 5 b, samt 6—11 punkten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Tarja Filatov*

Nr 642

L a g**om ändring av 7 och 18 § lagen om rehabiliteringspenning**

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 27 mars 1991 om rehabiliteringspenning (611/1991) 7 § 1 mom. och 18 §
3 mom., av dessa lagrum 18 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1065/1994, som följer:

7 §

Hinder för betalning av rehabiliteringspenning

Rätt till rehabiliteringspenning har inte den som

- 1) inte har fyllt 16 år,
- 2) har fyllt 68 år, från ingången av följande kalendermånad,
- 3) får förtida ålderdomspension eller ålderdomspension enligt folkpensionslagen (347/1956), eller
- 4) får förtida ålderspension eller ålderspension före fyllda 68 år med stöd av de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare.

18 §

Samordning

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas ålderspension eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag, skall den pension eller ersättning som motsvarar rehabiliteringspenningen för samma tid betalas till folkpensionsanstalten, varvid dock skall beaktas 39 § 7 mom. folkpensionslagen och 4 d § 6 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President**TARJA HALONEN***Minister Tarja Filatov*

RP 242/2002
ShUB 58/2002
RSv 298/2002

6 430301/100

Nr 643

L a g**om ändring av 15 och 27 § sjukförsäkringslagen**

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) 15 § 4 mom., sådant det lyder i lag 73/2002, och
fogas till 27 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 471/1981, 595/1985, 1500/1995 och 832/1996, ett nytt 7 mom. som följer:

15 §

Dagpenning betalas högst till utgången av den kalendermånad under vilken den försäkrade fyller 68 år eller vilken omedelbart efterföljs av en sådan månad vid vars ingång den försäkrade börjar uppbära arbetslöshetspension.

27 §

Dagpenningens primärtid, vilken avses i 4 mom., fastställs inte om den försäkrade har fyllt 63 år när den maximitid om 150

betalningsdagar som avses i 19 § 3 mom. gått till ända.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.
 Lagens 15 § 4 mom. tillämpas på arbetsoförmåga som inträffar under lagens giltighetstid. Om den försäkrade var arbetsoförmögen vid lagens ikraftträdande beaktas den oavbrutna arbetsoförmåga som omedelbart föregått lagens ikraftträdande när självrisktiden enligt 19 § 1 och 2 mom. fastställs och när betalningsdagarna enligt 19 § 7 mom. räknas ut.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President**TARJA HALONEN**Minister *Tarja Filatov*

L a g**om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier**

Given i Nådendal den 27 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

I denna lag bestäms om förmån som skall betalas för tiden för vård av barn under tre år och för tiden för studier. Förmånen betalas när annan pension än deltidspension beviljas med stöd av

- 1) lagen om pension för arbetstagare (395/1961),
- 2) lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962),
- 3) lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985),
- 4) lagen om sjömanspensioner (72/1956),
- 5) lagen om pension för företagare (468/1969),
- 6) lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969),
- 7) lagen om statens pensioner (280/1966),
- 8) lagen om kommunala pensioner (659/2002),
- 9) pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/1966),
- 10) lagen om ortodoxa kyrkosamfundet (521/1969),
- 11) folkpensionsanstaltens pensionsstadga, eller
- 12) pensionsstadgan för Finlands Bank.

2 §

Rätt till förmånen har en förälder som på grund av vården av ett barn under tre år är förhindrad att förvärvsarbete och får stöd enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (797/1992). Grunden för förmånen är 500 euro per månad, dock inte för den tid föräldern har rätt till fortsatt tillväxt enligt 6 a § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt någon annan motsvarande lag eller pensionsstadga enligt 1 §. Rätt

till förmån har den förälder som har uppburit föräldrapenning under längre tid, om föräldrarna inte uppger någonting annat. Närmare bestämmelser om förmånen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Rätt till förmån för högst fem år på grundval av studier som lett till högskole- eller yrkesexamen har personer som får studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994). Grunden för förmånen är 500 euro per månad. Närmare bestämmelser om hur den kalkylerade studiepenningen påverkar förmånsbeloppet utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

För att förmånen skall fås förutsätts att personens förvärvsinkomster enligt en i 1 § avsedd lag eller pensionsstadga uppgår till sammanlagt minst 12 000 euro.

Förmånen intjänas dock inte av en person som får pension enligt lag eller pensionsstadga som nämns i 1 §.

5 §

Förmånen täcker 1/8 procent per kalendermånad av den grund som anges i 2 och 3 §. Förmånen beräknas och betalas av den pensionsanstalt enligt 10 d § lagen om pension för arbetstagare som sköter pensionsskyddet enligt en lag som avses i 1 §. Pensionsanstalten betalar förmånen från och med den tidpunkt då den pension den beviljat börjar, dock inte tidigare än från och med det att den som ansöker om förmånen har avlagt slutexamen eller utexaminerats för ett yrke eller ett i 2 § avsett barn har fyllt tre år. Om

två eller flera pensionsanstalter samtidigt sköter pensionsskydd enligt en i 1 mom. avsedd lag, skall förmån enligt denna lag betalas av den pensionsanstalt där pensionsskyddet har ordnats på basis av det huvudsakliga förvärvsarbetet.

6 §

För att en förmån enligt 2 § skall kunna fastställas skall barnets förälder i sin till Folkpensionsanstalten riktade ansökan om stöd för hemvård av barn uppge om han eller hon är förhindrad att förvärvsarbeta på grund av vården av ett barn under tre år. Dessutom skall sökanden på begäran av en pensionsanstalt eller Pensionsskyddscentralen vid behov lägga fram en utredning om att han eller hon uppfyller förmånsvillkoren.

Läroanstalterna skall underrätta Folkpensionsanstalten om avlagda examina enligt 3 § på det sätt som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Folkpensionsanstalten skall underrätta Pensionsskyddscentralen om sådana uppgifter enligt 1 och 2 mom. som den förfogar över och som behövs för avgörande av förmånsärendet på det sätt som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

7 §

Beträffande förmåner som pensionsanstalten betalar med stöd av denna lag iaktas i tillämpliga delar vad som i en lag eller pensionsstadga enligt 1 § bestäms om behandling av ärenden, meddelande av beslut, betalning och återkrav av pension, erhållande och utlämnande av uppgifter samt om förfarandet för sökande av ändring. Pensionsskyddscentralen skall på det sätt som avses i 10 a § lagen om pension för arbetstagare på

begäran meddela sökanden ett beslut om förutsättningarna enligt 2—4 §.

8 §

För att täcka de utgifter och kostnader som Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna åsamkas av förmåner enligt denna lag skall till Pensionsskyddscentralen av statens medel årligen på ansökan av Pensionsskyddscentralen betalas ersättning enligt de grunder som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet. Pensionsskyddscentralen gottgör pensionsanstalterna med de medel som erhållits av staten i enlighet med ovan nämnda grunder av social- och hälsovårdsministeriet.

Folkpensionsanstalten har rätt att få ersättning för den anmälan som avses i 6 §.

9 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

För den tid som avses i 2 § föreligger rätt till förmån enligt denna lag från och med ikraftträdandet. För studietid föreligger rätt till förmån enligt denna lag för sådana studieveckor som avlagts efter ikraftträdandet.

De belopp som anges i 2 och 3 § motsvarar det löneindextal enligt 9 § 2 mom. 1 mening- en i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för 2002, sådan den lyder den 31 december 2004. Beloppen ändras till nivån vid beräkningstidpunkten så att de höjs till 2004 års nivå med ovan nämnda index och därifrån till nivån vid beräkningstidpunkten med den lönekoeficient som avses i 7 b § lagen om pension för arbetstagare.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Nådendal den 27 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Tarja Filatov

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET

Nr 634—644, 5 1/2 ark